

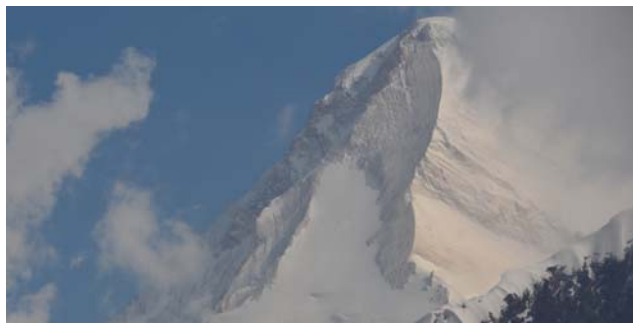
VILNIAUS UNIVERSITETO ŽYGEIVIŲ KLUBAS

SAULĖTEKIO AL. 31, VILNIUS. EL. PAŠTAS: INFO@VUZK.LT, [HTTP://WWW.VUZK.LT](http://WWW.VUZK.LT)

Vilniaus Universiteto Žygeivių Klubas VG TU Turistų Klubas Lietuvos Keliautojų Sąjunga

V-os sudėtingumo kategorijos su VI-os sudėtingumo kategorijos elementais kalnų
turizmo žygio Centriniam Tian Šanyje 2014 m. liepos 24 – rugpjūčio 20 dienomis

ATASKAITA

Maršrutas:

Ašutor ir Sary-Džaz upių santaka – Sary-Džaz upės aukštupys – per. Mėlynakė (1B*, 4230 m) – led. Mušketo – per. Sniego Kopėčios (3A, 4950 m) – led. Šiaurinis Inylček – Merzbacherio ežeras – per. Miroškina + Bronenosec (2A, 4160 m + 4325 m) – led. Pietinis Inylček – led. Laukinis – per. Laukinis (3A*, 5089 m) – Vakarinė Pergalės viršūnė (iki 5730 m) – led. Žvaigždutė – led. Pietinis Inylček – led. Semionovskogo – per. Vakarinis Chan-Tengri balnas (3B, 5800 m) – radialinis įkopimas v. Chan-Tengri (3A, 6995 m) – led. Šiaurinis Inylček – led. Vienuolikos – per. Vienuolika (2B*, 5050 m, per bevarde viršūnę 5350 m) – led. Vakarinis Bojankolskij – per. Bojankolskij (2A, 4415 m) – led. Semionova – Sary-Džaz upė.

Нитка маршрута:

верх. р. Сары-Джаз - пер. Синеглазый (1Б*, 4230) - лед. Мушкетова - пер. Снежная лестница (3А, 4950 м) - лед. С. Иньльчек – озеро Мерцбахера – пер. Мирошкина + Броненосец (2А, 4160 м + 4325 м) - лед. Юж. Иньльчек - лед. Дикий - пер. Дикий (3А*, 5089 м) – Запад. Победа (до 5730 м) – лед. Звездочка - лед. Юж. Иньльчек - лед. Семеновского - пер. Хан-Тенгри (Западное седло) (3Б, 5800) - п. Хан-Тенгри (3А, 6995, рад.) - лед. С. Иньльчек - лед. Одинадцати - пер. Одинадцати (2Б*, 5050, + п. 5350 м) – лед. Баянкольский - пер. Баянкольский (2А, 4415) – лед. Семенова - р. Сары-Джаз.

Grupės vadovas: Irmantas Kašalynas

El. paštas: irmantak@gmail.com

Skiriame kalnuose 2013 metais žuvusių Lietuvos alpinistų atminimui

2014 m.

1. Grupės sudėtis

Dalyvis	Gim. data	Kalnų žygių patirtis	Nuotrauka
Irmantas Kašalynas, vadovas	1973	2012 Pamyras 6 s.k. 2010 Tian Šanis 5 s.k. 2009 Mača, Pamyro Alajus 4 s.k., vadovas 2008 Fanai, Pamyro Alajus 3 s.k., vadovas 2004 Tian Šanis 3 s.k., vadovas	
Laurynas Marcinkus, finansininkas, maistininkas	1989	2013 Kaukazas 4 s.k., vadovas 2012 Pamyras 6 s.k. 2011 Kaukazas 4 s.k., vad. pavaduotojas 2010 Kaukazas 3 s.k. 2009 Tian Šanis 5 s.k.	
Andrius Dubrovskis, remontininkas	1980	2013 Kaukazas 4 s.k., vad. pavaduotojas 2012 Kaukazas, 3 s.k., vadovas 2011 Kaukazas, 4 s.k., vadovas 2010 Kaukazas, 3 s.k., vad. pavaduotojas 2009 Tian Šanis, 3 s.k. 2007 Altajus, 4 s.k.	
Tomas Petraitis, navigatorius, fotografas,	1970	2013 Cordiljera Blanca, Andai, 3 s.k. 2006 Pamyras, 5 s.k. 2003 Kaukazas, 6 s.k. 1995 Tian Šanis, 4 s.k.	
Vladimir Leonenko, medikas.	1961	2012 Fanai, 4 s.k. 2006 Tian Šanis, 6 s.k. 2004 Tian Šanis, 6 s.k. 2003 Fanai, Pamyro Alajus, 6 s.k. 2002 Tian Šanis, 6 s.k. 2000 Altajus, 5 s.k., vadovas.	

Irmantas, Laurynas, Andrius praėjo visą žygį, Tomas praėjo pagrindinius žygio etapus, Vladimiras praėjo daugiau kaip pusę žygio.

2. Žygio rajonas

2.1 Trumpa rajono charakteristika

Rytinė Centrinio Tian-Šanio dalis yra aukščiausia Tian-Šanio dalis, apribota iš pietų Kokšaaltau kalnagūbriu, iš rytų – Meridianalnyj kalnagūbriu, iš šiaurės rytine Terskej-Alatau kalnagūbrio dalimi bei Sary-Džas upe, kuri pakeitusi kryptį apjuosia kalnagūbrį iš vakar. Pietinė šio rajono dalis stūkso Kirgizijoje, o šiaurinė – Kazachijoje. Centriniam Tian-Šanyje yra du septyniatūkstantininkai – tai Pobedos (7439 m) ir Chan-Tengrio (6995 m) viršūnės, nuo kurių driekiasi didžiuliai Pietinis Inylček (67 km, antras pagal dydį pasaulio ledynas ne arkties zonoje), Šiaurinis Inylček (35 km) ir Žvaigždutės ledynai.

Rajonas labai sudėtingas visais atžvilgiais: smarkiai nutolęs nuo visų gyvenamųjų punktų (prisitraukimas pėsčiomis trunka mažiausiai 3-4 dienas), aukštuminis (pagrindinė žygių dalis vyksta didesniame nei 4000 m aukštyje), vyrauja ledas ir morena, kalnagūbriuose praktiškai visos perėjos yra sudėtingos, dauguma ledynų ir upių juose yra sunkiai praeinami. Be to, šis rajonas garsėja Merzbacherio ežeru, kuriame plūduriuoja didžiuliai ledkalniai ir kurio vanduo vasarą, o kartais ir pavasarį, pralaužia natūraliai susidarančią ledo užtvanką ir su didžiule jėga išsiveržia Inylček upe žemyn.

Centriniam kai ir visame Tian-Šanyje oro sąlygos yra labai nepastovios ir dažniausiai prastos dėl Kirgizijos perlo – Isyk-Kulio ežero. Anot vietos gyventojų, šie metai pasižymėjo pakankamai nedideliu kritulių kiekiu kalnuose ir geromis oro sąlygomis. Keliaujant į šį rajoną reikia tikėtis, kad kelias dienas iš eilės nepertraukiamai gali lyti arba snigti. Šiais metais žiema mus užklupo Rugpjūčio viduryje, nespėjus išeiti iš kalnų. Patartina yra iš anksto pasirūpinti, kad žygio metu gautumėt orų prognozes bent kelioms dienoms į priekį. Šiais metais VUŽK klubo prezidentas Juras gelbėjo mus, atsiųsdamas kartais ir kasdieną orų prognozes į palydovinį telefoną.

2.2 Transportas, organizacija ir užmetimas

Į Kirgizijos sostinę Biškeką atskridome lėktuvu iš Vilniaus per Stambulą. Abu reisus Vilnius – Stambulas ir Stambulas – Biškeką vykdė Turkų avialinijos. Bilietus įsigijom Kovo mėnesio pradžioje. Tomas bilietus įsigijo mėnesiu vėliau, bet beveik už tokią pačią kainą kaip ir visi kiti.

Iš Biškeko į Karakolą važiavome su išanksto samdytu autobusiuku. Iš ten į kalnus važiavome mini autobusiuku su keturiais varomais ratais (UAZ452). Autotransportu Sary-Džaz upės aukštupį pasiekti galima grunkeliu palei upę nuo santakos su Ottuk upe, iki kurios iš Karakolo atvažiuojama per perėją Čionašu (3730 m). Tai trumpiausias kelias. Tačiau šias metais po gausaus sniego kelią už pasienio posto nuplovė purvo nuošliaužos. Tad, po žygio į Karakolą grįžome tolimesniu keliu per perėją Karaašu ir miestelį Karkara. Visi keliai nuo Karakolo iki Sary-Džaz bei Inylček upių nėra tvakomi nuo Sovietų Sąjungos žlugimo. Tad, senas asfaltas vietomis yra išlikęs geros būlės, bet dažniausiai asfaltas yra ištrupėjęs ir duobėtas. Seni grunkeliai nėra asfaltuoti. Tad, kelionė iš Karakolo į Sary-Džaz upės aukštupį iki santakos su Ašutor upe, trumpiausiu maršrutu trunka apie 10 valandų.

Sraigtašparniai skraidina į tarptautinę alpinistų stovyklą (TAS) tiek ant Pietinio, tiek ir ant Šiaurinio Inylček ledynų iš Maida-Adir užkardos. Užkarda įkurta prie Inylček upės ir nuo jos yra važinėjamas grunkelis apie 20 km aukštyje Inylček upės kairiuoju krantu. Visus logistikos ir pasienio leidimų klausimus sprendėm per Biriukovo (Владимир Николаевич Бирюков) turizmo įmonę „Tien-Shan Travel“ (www.tien-shan.com). Pradžioje bendravome tik su Evgenijumi (Евгений Черенков), žygio

pabaigoje ir su įmonės vadovu. „Tien-Shan Travel“ organizuoja malūnsparnio skrydžius į ar iš TAS, turi didelę ir ilgametę patirtį aptarnaudama kalnų keliautojus ir yra įrengusi TAS bazę ant Pietinio bei Šiaurinio Inylček ledynų. Net keletą bazių pietiniame Inylček ledyne 2014 metais buvo įkūrusi Grekovo įmonė „Aksai-Travel“ (www.ak-sai.com), o šiauriniame Inylček ledyne bazę turėjo Kazachų firma „Kan Tengri Expeditions“ (www.kantengri.kz). Žygio maršrutas buvo padalintas į tris ratus. Mūsų paruoštą užmetimą antram ir trečiam žygio ratui, į TAS nuskraidino straigtasparnis iš Maida-Adir užkardos.

„Tien-Shan Travel“ kontaktai:
720007, Кыргызстан, г. Бишкек,
Bakinsky 3/1, Bishkek 720007, Kyrgyzstan
тел/факс: +996 312 466 034
travel@tien-shan.com
<http://www.tien-shan.com/>

3. Žygio duomenys

3.1 Žygio grafikas

Data	Žygio diena	Maršrutas	Aukščiai (m)	Aukščio kaita (m)	Atstumas (km)	Ėjimo laikas (val:min)	Etapo charakteristika	Oras
Liep. 22-23		Vakare lėktuvas Vilnius Stambulas– Biškekas.						
Liep. 23		Važiuojam į Karakolą. Turgus. Parduotuvės.						
Liep. 24	1	Automobiliu Karakolas – per. Čionašu – Ašutor ir Sary-Džaz upių santaka. Pėsčiomis palei Sary-Džaz upę.	~2000 3730 3300 3320	+100	5	1:00	Takeliais palei upę link ledyno Semionova	Vakare krituliai lietus kruša, aspiniaukę su pragiedruliais
Liep. 25	2	Sary-Džaz upės slėnio kairysis ledynas	3320 4050	+730	18	4:30	Taku, keliamės per upę Sary-Džaz, morena, ledynu	Diena saulėta, debesų mažai, be kritulių.
Liep. 26	3	per. Mėlynakė (1B*) – led. Mušketova	4050 4230 4330 3800	+180 +100 -530	7	5:30	Kylam į perėją sniegžengiai, katės. Pakabinam 2 virves ant stataus ledo. Leidžiamės morena. Ėjimas atviru ledynu, katės.	Ryte ir per pietus saulėta, po pietų debesuota su pragiedruliais, po 21 val. palyja.
Liep. 27	4	led. Mušketova	3800	0	0	0:00	Poilsis	Ryte saulė, dieną debesuota, po pietų trumpas lietus.
Liep. 28	5	led. Mušketova - prisitraukimas prie per. Sniego kopėčios	3800 4300	+500	14	5:30	Atviru, uždaru ledynu. Sniego kopėčios ledyno II-III pakopos	Apsiniaukę su pragiedruliais. Kritulių mažai, dieną trumpai pasniga.

Liep. 29	6	per. Sniego kopėčios (3A)	4300 4950	+650	1.0	8:15	Kylam į perėją sniegžengiai, katės. Pakabinam 1 ir ½ virvės ant stataus ledo, ½ virvės turėklas per begšrundą.	Ryte ir diena saulėta, po pietų debesuota su pragiedruliais, kritulių mažai.
Liep. 30	7	per. Sniego kopėčios (3A)	4950 4300	-650	1.0	7:00	Leidžiamės nuo perėjos, katės. 5 m vertikalus diulferis, 5 m turėklas per bergšrundą, 8 diulferio virvės ledo/sniego šlaitu, 4 diulferio virvės sniego/ledo šlaitu, 3 diulferio virvės sniego šlaitu, 20 m turėklas per krioklį.	Ryte ir dieną saulėta, nuo 14 val. debesuota su pragiedruliais, trumpalaikis sniegas/šlabdriba. Vakare slėnį užtraukė žemi dedesys. Sninga.
Liep. 31	8	per. Sniego kopėčios – led. Šiaurinis Inylček - Merzbacherio ežeras	4300 3300	-1000	14	5:30	Pabaigiame leisti nuo perėjos morena/uolos, sniego/ledo kuluarai, smulki morena. Atviras Š. Inylček ledynas. Ledo tiltas. Morena.	Ryte vėjuota ir snyguriuoja iki 13 val. Vėliau be vėjo ir saulėta.
Rugpj. 1	9	per. Miroškina ir Bronenosec (2A) - led. Pietinis Inylček.	3300 4160 4325 3500	860 165 -825	12	7:15	Kylam į perėją, morena, atviras ledynas, katės, smulki morena. Traversas morena, atviru ledynu link perėjos. Apie 100 m turėklas, slenkanti sauga.	Nuo ryto iki 14 val giedra, silpnas vėjas. Vėliau snyguriuoja ir vėjuota. Nuo 18 val. apsiniaukę, bet be kritulių.
Rugpj. 2	10	led. Pietinis Inylček (iki kairio ledyno intako Proletarskoj Pečiat).	3500 3850	350	24	7:30	Ėjimas atviru ledynu ir morenomis. Kai kur reikalingas ledkirtis.	Visą dieną giedra be vėjo.
Rugpj. 3	11	led. Pietinis Inylček – led. Laukinis (Dikij). Zabroskės iš TAS pasiėmimas (radialinis išėjimas).	3850 3980 4080 3980	130 100 -100	25	8:00	Ėjimas atviru ledynu ir morenomis.	Nuo ryto buvo giedra, po pietų apsniaukė, po 16 val pradėjo snigti. Vakare po 18 val. apsiniaukę, bet be kritulių.
Rugpj. 4	12	led. Laukinis (Dikij).	3980 4400	420	12	2:30	Ėjimas atviru ledynu.	Ryte apniukę, Dieną trumpai pasnigo, švietė saulė, debesuota. Vakare sninga.
Rugpj. 5	13	led. Laukinis (Dikij).	4400 4600	200	3	0:50	Ėjimas uždaru ledynu.	Diena giedra, be vėjo.
Rugpj. 6	14	per. Laukinė (Dikij).	4600 5060	460	2	12:00	Kylam į perėją, ryšiai, katės. Pakabinam 3+3+4 virvės užkopti per tris stataus ledo/sniego pakopas, 3 m per plyšį.	Diena giedra, be vėjo.
Rugpj. 7	15	per. Laukinė (3A*) - vakarinė Pergalės viršūnė iki "aikštelių 5800"	5060 5120 5090 5730	60 -30 640	6	5:30	Kylam į perėją. Išlipimam ant keteros vakare pasikabintomis 80 m virvėmis. Traversas link perėjos. Kopiam alpinistų	Ryte ir dieną giedra, po 16 val. apsiniaukę, sniga, žvarbus vėjas. Po 19 val. be kritulių,

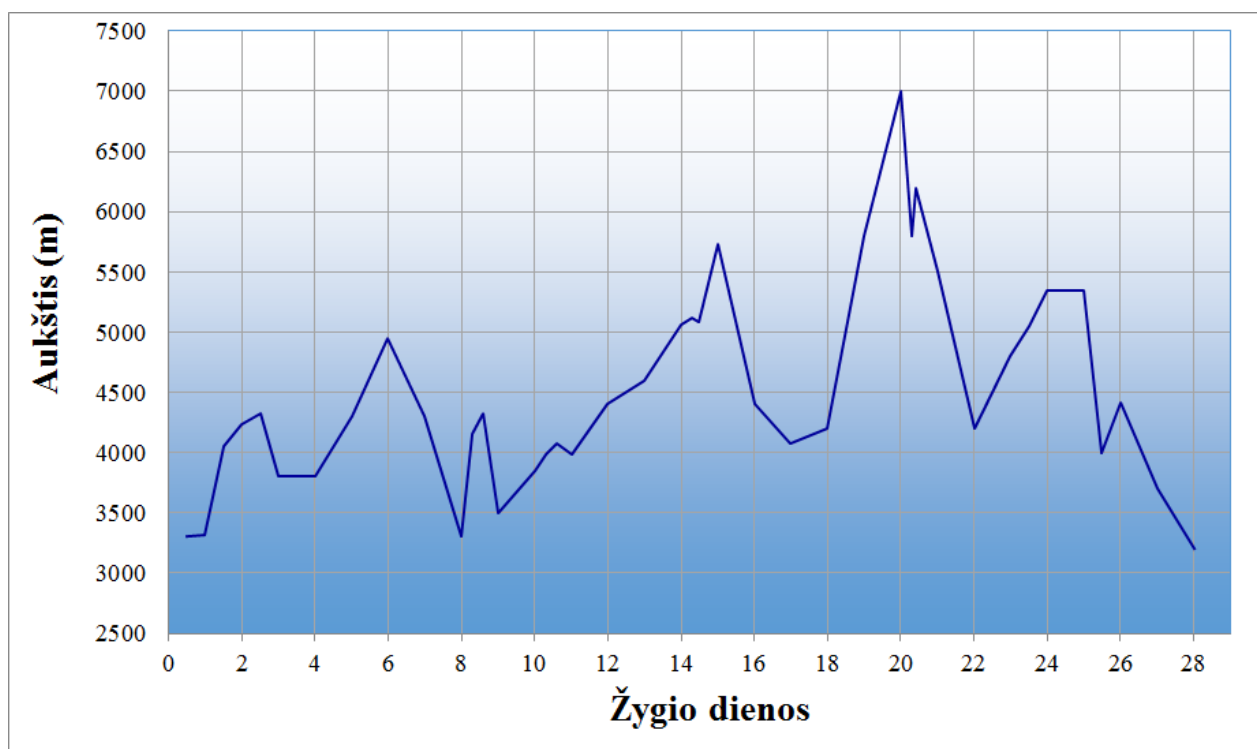
							taku, katės, aukščiau miname savo pėdas.	apsiniauke. Naktį pusto, vėjas.
Rugpj. 8	16	Vakarinė Pergalės viršūnė iki "aikštelių 5800" - per. Laukinis (3A*) – led. Žvaigždutė	5730 4400	-1330	12	5:50	Leidžiamės iki/nuo perėjos, iki atviro ledyno, katės, sniegžengiai. Iki perėjos ir nuo jos senomis pėdomis. Ledokirtyje 100 m diulferio virvių. Leidžiamės uždaru led. Žvaigždutė.	Ryte apsniaukę, be vėjo, 10-17 val. šviečia saulė, vėliau debesuota, trumpai pasninga.
Rugpj. 9	17	led. Žvaigždutė - led. Pietinis Inylček - TAS	4400 4080	-320	13	5:00	Leidžiamės atviru Žvaigždutės ir P. Inylček ledynais, katės, ledkirtis. Ėjimas morenos gūbriais, takas.	Ryte ir dieną giedra, vakare debesuota su pragiedruiais, be kritulių.
Rugpj. 10	18	led. Pietinis Inylček	4080 4200	120	12	2:30	Kylame atviru ledynu, katės, ledkirtis.	Visą dieną giedra, be vėjo.
Rugpj. 11	19	led. Pietinis Inylček - led. Semionovskogo - per. Vakarinis Chan-Tengri balnas (3B)	4200 5800	1600	9	12:30	Kylam į perėją atviru/uždaru ledynu, katės, ledkirtis. Užkopiam ant plato etapais 3 po 10 m turėklai, etapais pakabinta 80 m virvių, etapais 50 m turėklų. Kopimas į perėją išmintomis pėdomis.	Ryte, dieną giedra, po pietų mažai debesuota. Naktį pusto, lengvai pasninga.
Rugpj. 12	20	Radialinis įkopimas Chan-Tengri viršūnė (3A)	5800 6995 5800	1195 -1195	16	14:00	Kopiam į viršūnę, naudojames nuo 6100 m iki viršūnės sukabintomis virvėmis. Lidžiamės žemyn tuo pačiu maršrutu.	Ryte vėjuota. Nuo 10 val. giedra, po pietų debesis su pragiedruiais, be kritulių ir be vėjo.
Rugpj. 13	21	per. Vakarinis Chan-Tengri balnas (3B) - viršūnė Petka - Aikštelės „5500 m“	5800 6200 5500	400 -700	6	5:00	Kopiam į viršūnę, sniegžengiai. Leidžiamės žemyn ketera alpinistų maršrutu, katės. Naudojames sukabintomis virvėmis.	Ryte, dieną debesuota su pragiedruiais, po pietų iki vakaro sninga.
Rugpj. 14	22	Aikštelės „5500 m“ - led. Šiaurinis Inylček - TAS	5500 4200	-1300	9	4:00	Leidžiamės ketera iki ledyno alpinistų maršrutu, naudojames sukabintomis virvėmis.	Visa diena saulėta, silpnas vėjas, be kritulių.
Rugpj. 15	23	led. Šiaurinis Inylček - led. Vienuolikos	4200 4800	600	11	3:15	Kylam morenų gūbriais, atviru ir uždaru ledynu, katės, sniegžengiai, ledkirtis.	Giedra diena, be vėjo ir kritulių. Vakare debesuota truputį pasnigo.
Rugpj. 16	24	per. Vienuolikos (2B*) – bevardė viršūnėlė	4800 5050 5350	250 300	3	6:30	Kylam į perėją. Pakabinam 2 virves ant ledo, 100 m tritakčiu. Kylam į viršūnėlę, katės, ledkirtis, ryšys. Pakabinam vieną virvę ant ledo, kitą - turėklui, gilus sniegas, kilimas ketera.	Visą dieną sninga, vėjo beveik nėra, kabo žemi debesis.
Rugpj. 17	25	per. Vienuolikos	5350	0	0	0:00	Priverstinis poilsis	Sninga iki vakaro.

Rugpj. 18	26	per. Vienuolikos – led. Vakarinis Bojankolskij – per. Bojankolskij (2A)	5350 4000 4415	-1350 415	12	9:00	Leidžiamės ketera iki ledyno, katės, ryšys. Gilus sniegas, sniegžengiai. Kylam į perėją, ledynas uždaras, apie 400 m traversas.	Ryte šaltukas, apniukę. Dieną saulė. Po pietų snyguriuoja. Vakare vėjuota, sninga, pusto.
Rugpj. 19	27	led. Semionova	4415 3700	-715	27	9:30	Leidžiamės uždaru ledynu, sniegžengiai, ryšys.	Ryte sninga, apsiniaukę, žemi debesys. Dieną pragiedruliai. Vakare žemi debesys. Be vėjo.
Rugpj. 20	28	led. Semionova – upė Sary-Džaz	3700 3200	-500	25 + 15	9:30	Leidžiamės uždaru ledynu, sniegžengiai, ryšys. Einame apsnigtais slėniais, sniegžengiai.	Anksti ryte žemi debesys. Ryte pragiedruliai. Dieną saulėta. Be vėjo.
Rugpj. 21		Naktį važiuojam į Karakolą per Karkara miestelį. Dieną važiuojam į Biškeką						
Rugpj. 22-24		Biškekas. Tvarkomės dokumentus. Skirtngu metu sugrįžtam į Vilnių.						

Viso kilometrų 304 km

Viso pakilimų/nusileidimų +10525 m/-10545 m

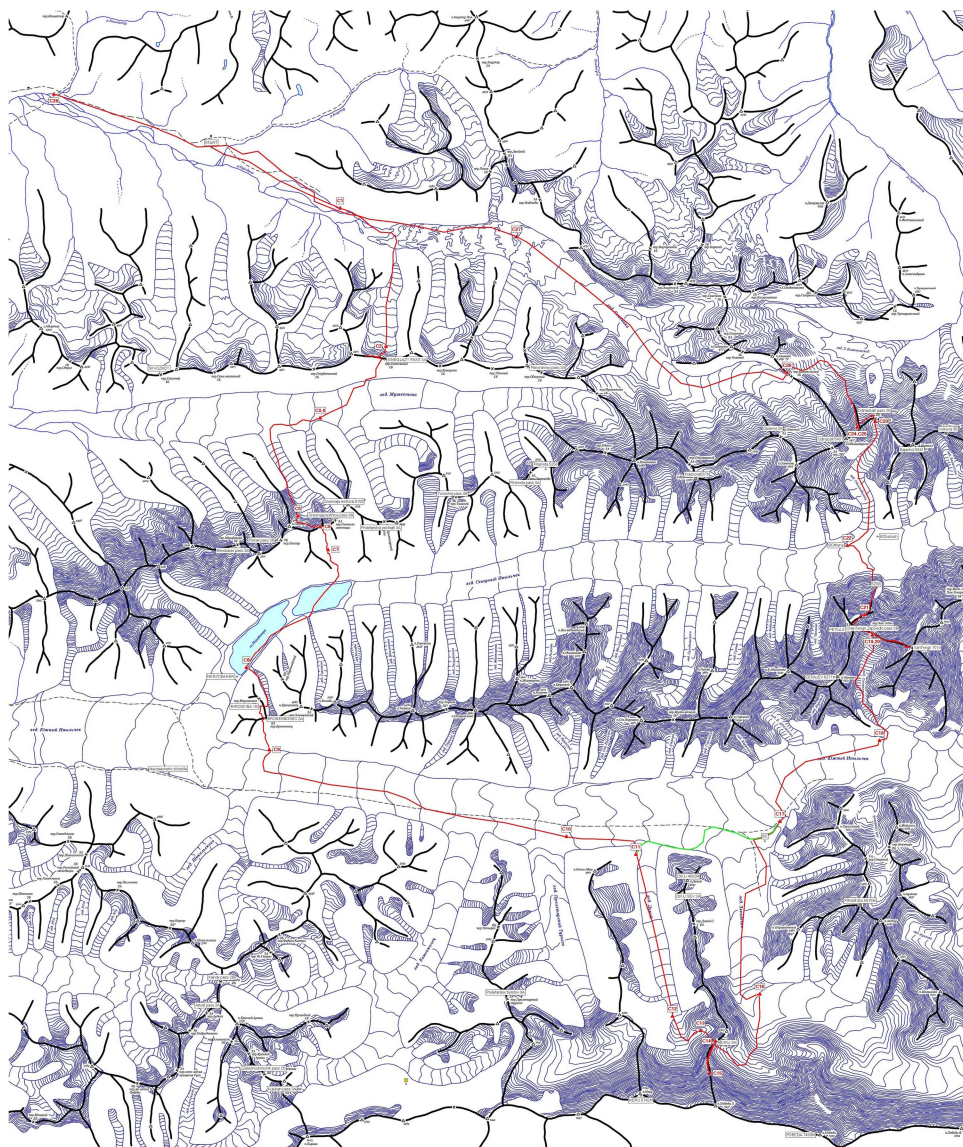
3.2 Aukščių grafikas

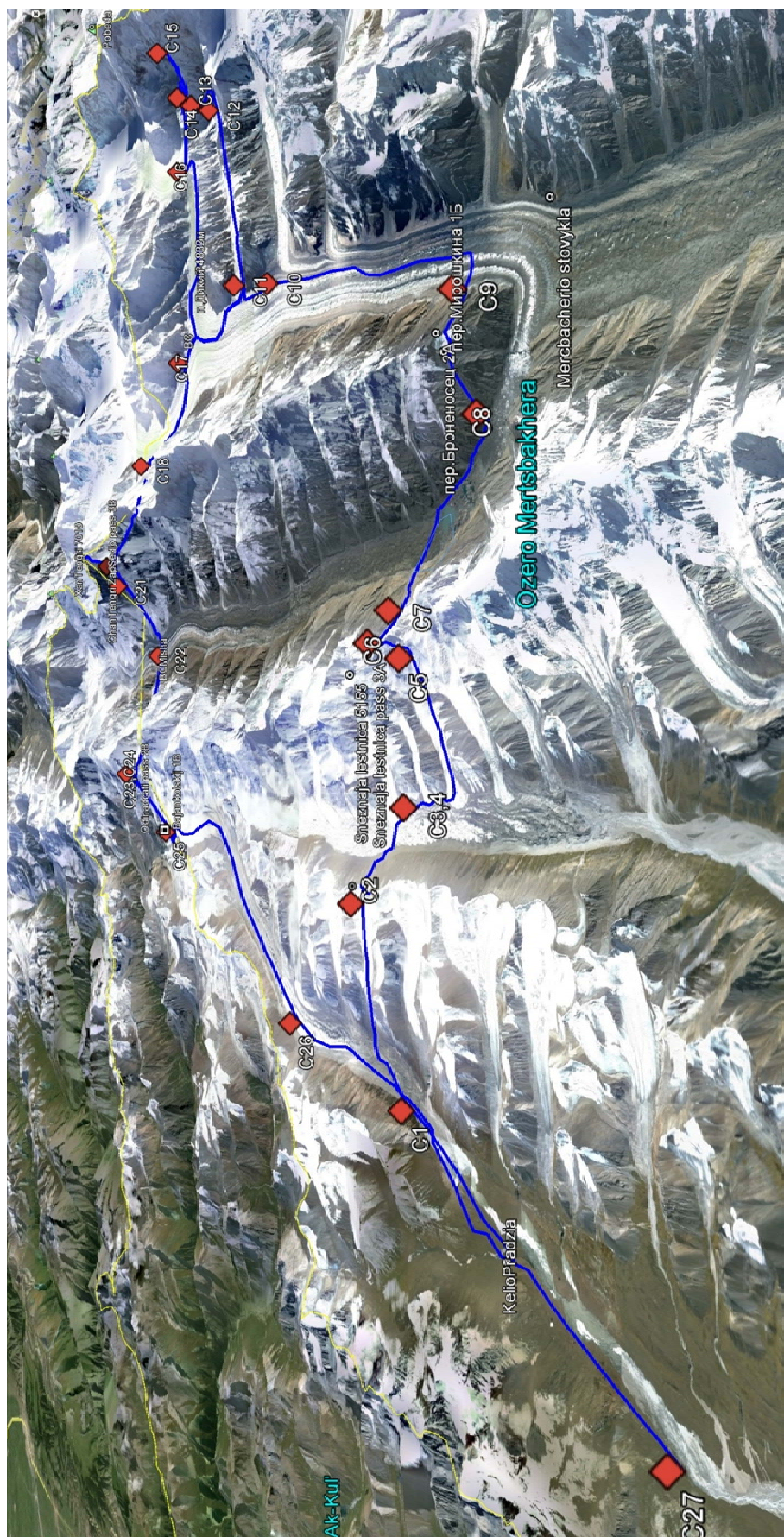
3.3 Perėjų ir viršūnių sąrašas

Nr.	Kliūtis	Pavadinimas	Aukštis	Sudėtin-gumas	
1.	Perėja	Mėlynakė Синеглазый	4230 m.	1B*	
2.	Perėja	Sniego kopėčios Снежная лестница	4950 m.	3A	
3.	Perėjų Ryšys	Bronenosėc + Miroškina Броненосец + Мирошкина	4160 + 4325 m.	2A	
4.	Perėja	Laukinė Дикий	5089 m. (v.V.Pergalė, iki 5730 m.)	3A*	
5.	Perėja	Vakarinis Chan-Tengri balnas Западное седло Хан-Тенгри	5800 m.	3B	
6.	Viršūnė (radialinis)	Chan-Tengri Хан-Тенгри	6995 m.	3A	
7.	Perėja	Vienuolikos Одинадцати	5250 m. (v.Bevarde, iki 5350 m)	2B*	
8.	Perėja	Bojankolskij Баянкольский	4415 m.	2A	

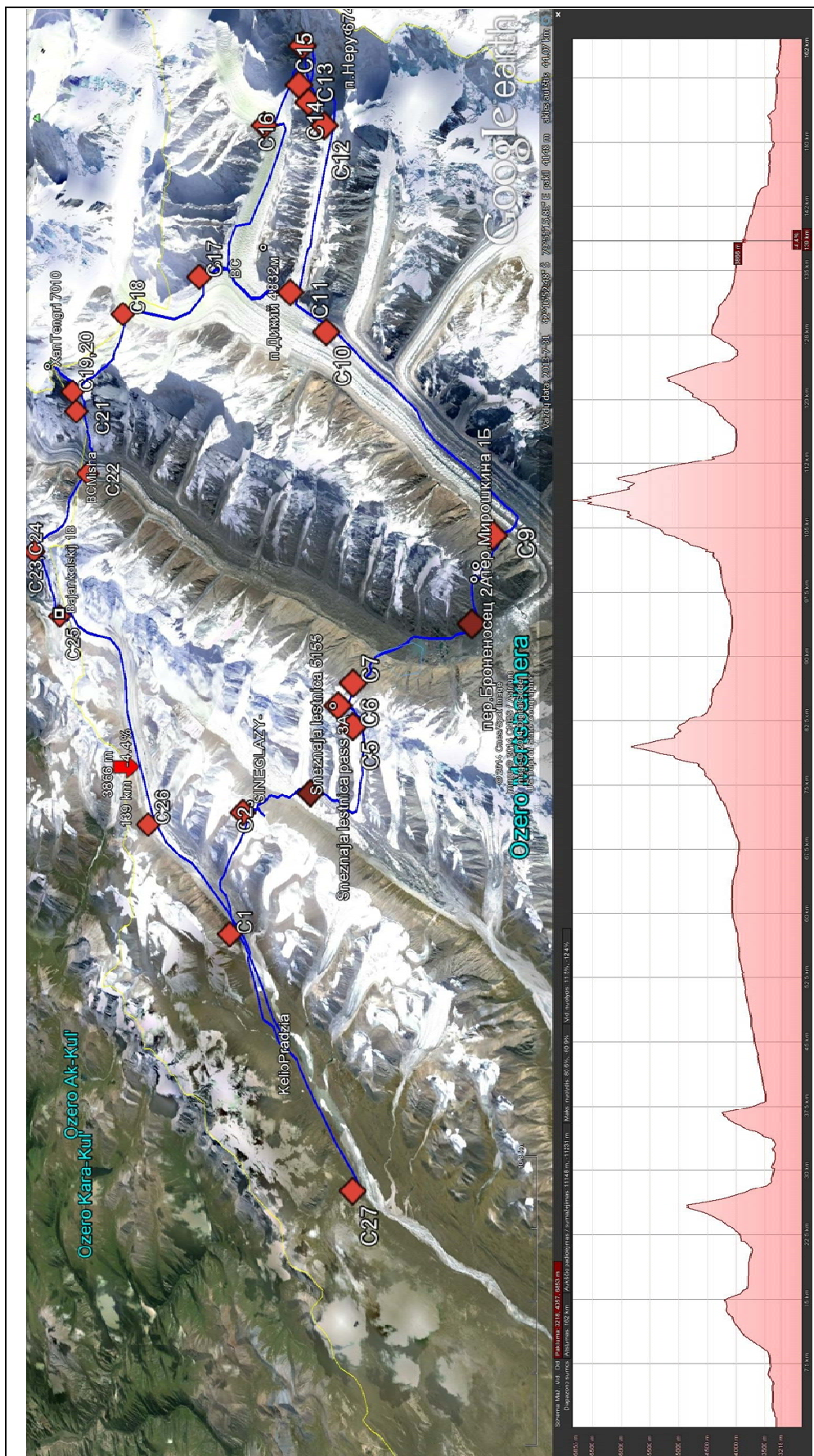
3.4 Maršruto schema

Paveikslas 1. Rajono žemėlapis su pažymėtu maršrutu. Užmetimo paėmimo maršrutas pažymėtas žalia linija.

Paveikslas 2. Žygio maršrutas Google Earth žemėlapyje

Paveikslas 3. Žygio maršrutas ir judėjimo pjūvis (aukštis vs atstumas) Google Earth žemėlapyje

4. Maršruto techninis aprašymas

Liepos 24d. (1 žygio diena)

Keliamės 5:30, išvažiuojam su auto 7:30. Nakvynė 250 SOM, Pusryčiai 250 SOM.

Perėja 3730m, atvykom 10:20. Stovim 20 min. 11:30 atvykom ii santakos su Sary-Džaz upe. 13:00 pasienio postas. 16:00 – prie Ašutor upės santakos. 16:30 pradėjom žygį. Lyja. Perbridom per Ašutor upę. Perėjom kalnagūbrį, kad patekti į Sary-Džaz upės slėnį. Užtrukom 1 val.

Vakare lyja, kruša, apsiniaukę, su pragiedruliais. Aukštis 3320 m.

Pav. 4. Pirmosios nakvynės vieta dešiniajame Sary-Džaz upės krante.

Liepos 25d. (2 žygio diena)

Keliamės 6:00, išjudėjom 8:00. Giedra, naktį pašalo. Saulė patekėjo į slėnį 7:30. Per 3x30 min. prieinam iki slėnio į perėją Mėlynakė. Brendame per upę Sarij-Džaz. Užtrukam iki 40 min.

Pav. 5. Persikėlimas į kairįjį Sarij-Džaz upės krantą.

10:40 pradedam kopimą į perėjos Mėlynakė moreną/ledyną. 3x30 min. užlipam ant ledyno. Ledynas atviras, sniego nėra. Naudojam lazdas, kačių nereikia. Pietūs 12:40 – 14:15. Atviru ledynu prieinam iki per. Mėlynakės papėdės. Oras puikus. Po pietų ėjom 3x30 min. Nuo 14:00 pradeda niaukstytis, o nuo 15:00 valandą lyja, griaudžia griaustinis, sninga. Stojam 16:00 nakvynei ant ledyno, šalia yra ežeras. Aukštis 4050 m.

Pav. 6. Ledyno pradžia pakeliui į per. Mėlynakė.

Pav. 7. Ledynas į per. Mėlynakė.

Liepos 26 d. (3 žygio diena). Perėja Mėlynakė (1B*, 4230 m.)

Keliamės 6:00, išeinam 8:00. Oras puikus. Saulė slėnyje nuo 6:30.

Užkopiam su sniegžengiais iki bergšrundo, kurį galima apeiti. Laikomės bergšrundo dešinės ėjimo kryptimi ir kopiname tiesiai į sniego/ledo gūbrį. Pakabiname 2x50 m. virves ant ledsriegių. Ant gūbrio užlipame 10:30 apie 50 m. aukščiau perėjos Mėlynakė balno. Ant perėjos nusileidžiame 11:00.

Viršuje kačių ir kitokios įrangos nereikia.

Perėjos Mėlynakė, 4230 m. sudėtingumą įvertiname kaip 1B*. Į perėją užlipti pakanka sniegžengių, kačių ir ledkirčio arba ėjimo lazdų.

Pav. 8. Nakvynės vieta ir pakilimo maršrutas į per. Mėlynakė (1B*, 4230).

Pav. 9. 2x50 m. turėklai į per. Mėlynakė (1B*, 4230).

Pav. 10. Nuo perėjos Mėlynakė žvilgsnis į Šiaurę į Sary-Džaz upės slėnį.

Pav. 11. Nuo perėjos Mėlynakė žvilgsnis į Piet-Ryčius į led. Mušketova ir Sary-Džaz kalnagūbrį.

Link ledyno Mušketova pradėjome leisti 12 val. Nusileidome morena per 30 min iki 3900 m. Nuo 12:30 pietaujam iki 14:00. Toliau einam link ledyno į perėją Sniego kopėčios. Atstumas oro linija apie 5 km. Einam viršutine morena ir po truputį leidžiamės į ledyno Mušketova rankliuftą. Be kačių užlipame ant ledyno. Bet kates greitai užsidedam - taip saugiau. Mušketovo ledynas atviras su išpūdingo dydžio ledo kalvomis ir įdubomis. Ledyno plotis oro linija 1.5 km. Einam ledynu apie 1 val. iki pereiname į kairįjį ledyno kraštą. Čia ledynas atviras ir be plyšių. Dar kiek paėjus stojam

pirmoje kairėje ledyno kišenėje nakvynei. Laikas 16:30. Aukštis 3800 m. Tomas eina sunkiai, Lauryno savijauta prasta, visiems kitiems galvos skausmai liovėsi, kai nusileidom nuo perėjos. Ryte ir per pietus saulė, po pietų ir vakare - debesuota su pragiedruliais. Lyti pradėjo apie 21 val. Vėjas silpnas. Nuotaika puiki. Nuėjom į perėją apie 2 km., žemyn - 1 km., per Mušketova - 4 km.

Pav. 12. Žvilgsnis Piet-Vakarių kryptimi. Nusileidimas nuo per. Mėlynakė (1B*, 4230) ant led. Mušketova. Maršrutas link ledyno į per. Sniego kopėčios.

Pav. 13. Ledyne Mušketova.

Liepos 27 d. (4 žygio diena)

Keliamės 6:00, pusryčiai 7:00. Remontuojam primusus, remontuojam sveikatą. Dieną ilsimės ir laukiam, kol pagerės sveikata. Tomas atsigavo apie 12 val., Laurynas apie 15 val. Laurynas miegojo visą dieną, o vakare jau ėmėsi budėti. Nueita 0 km. Oras geras. Ryte - debesuota, dieną - su pragiedruliais, po pietų - trumpas lietus.

Pav. 14. Nakvynės vieta ant led. Mušketova. Led. Sniego kopėčios pirmas iš kairės.

Liepos 28 d. (5 žygio diena)

Keliamės 5:30, išjudėjom 7:45.

3x25 min. priėjom iki Sniego kopėčios ledyno. Ėjom kairiuoju Mušketovo ledyno kraštu. Ryte visi upeliai užšalę. Abu ledynai yra atviri, sniego praktiškai nebuvo.

Pav. 15. Led. Sniego kopėčios tarp I ir II ledokričio pakopos.

2x25 min. praėjom I-ąją ir priėjom iki II-osios Sniego kopėčios lesnica ledyno pakopos. Reikia paminėti, kad I-osios ledyno pakopos praktiškai nėra likę. Ant jos užlipti pakanka turėti ėjimo lazdas. Mes praėjome centrine ledyno dalimi. Apačioje II-osios pakopos ėjimas irgi paprastas, o viršutinėje jos dalyje teko surasti optimalų kelią tarp plyšių. Susirišom į ryšius. Vladimiras viename plyšyje pakibo ant saugos virvės (šalia kairiojo ledyno krašto su morena, kur nesitikėjom plyšio rasti). Plyšius II-oje pakopoje baigėm narplioti apie 13:00.

Pav. 16. Komandinis darbas traukiant Vladimirą iš plyšio II-oje led. Sniego kopėčios ledokričio pakopoje.

Pietūs iki 14:00. Toliau kilom link III-osios pakopos. Iki jos labai didelių plyšių nebuvo. Priėjom didelį bergšrundą, kuris pilnai užverstas sniegu. Čia pasėdėjom apie 1 val. Vienu ryšiu išėjom į žvalgybą, į pakopos viršų, kur prasideda pakilimas į perėją. Pakeliui yra keli apeinami plyšiai. Vakarp visa grupė prisitraukėm iki perėjos papėdės. Apie 30 min. ėjom su sniegžengiais. Sniegas senas, lavinų pavojus nedidelis.

Kritulių mažai, trumpai pasnigo tik dieną. Dangus apsiniaukęs su pragiedruliais. Stojam 16:30. Aukštis 4300 m. Aplink vien sniegas. Grupės savijauta gera.

Liepos 29 d. (6 žygio diena). Perėja Sniego kopėčios (3A, 4950 m.)

Keliamės 5:30, išeinam 7:45. Kopiame į perėją Sniego kopėčios (Снежная лестница). Nors ryte firmas laiko, bet vis tiek užsidedam sniegžengius. Kopiame link seniai nuriedėjusios lavinos liežuvio. Paskui juo link aiškiai matomo bergšrundo, kairiajame ledyno krašte. Nepriėjus iki bergšrundo apie 100 m., traversuojame į dešinį ledyno kraštą link matomo perėjimo per bergus. Nuo pirmojo bergšrundo einame ryšiais: 3 ir 2. Sniego pakankamai. Statumas 20-30 laipsnių. Pirmuosius

bergšrundus apiename per kairę pusę ėjimo kryptimi. Toliau statumas išauga iki 40-50 laipsnių. Šį etapą šiaip ne taip praeiname su sniegžengiais. Toliau eiti užsidėjom kates, bet klipstam į sniegą virš kelių, statumas apie 100 m. yra nedidelis.

Pav. 17. Pakilimo maršrutas į per. Sniego kopėčios (3A, 4950).

Pav. 18. Maršrutas į per. Sniego kopėčios (3A, 4950).

Vladimiro-Tomo ryšys užsidėjo kates ir išėjo pirmi. Tomas lengvesnis, tai sminga mažiau nei Vladimiras. Likusieji bandom eiti su sniegžengiais. Kopti lengviau, bet ne taip saugu. Praėjus apie 100 m. ir užkopus iki sekančio gūbrio, mes taip pat užsidėjom kates. Gūbrio statumas iki 50 laipsnių, kopiam ryšiais iki kabančių ledo luitų, šalia bergšrundas. Stotis iš dviejų ledsriegių. Tomas pakabina 50+25 m. virvę. Visi žumaruojam į viršų, statumas pradžioje iki 60-70 laipsnių, paskui sumažėja. Viršuje yra dar du bergšrundai, kuriuos pereiti pakanka tos pačios virvės. Apie 15 val. visa grupė sisirenkam į vieną vietą. Pietaujam.

Pav. 19. Kopiam stačiu šlaitu iki ledokričio ir bergšrundo. Pažymėtas mūsų kopimo maršrutas.

Po pietų dedamės sniegžengius ir traversuojam ryšiais link aiškiai matomo sniego gūbrio, ant kurio viršaus yra perėja Sniego kopėčios – taip sniego plato su daug vietos. Sniegas šlapias. Po pietų apsiniaukė, užslinko žemi debesys. Į gūbrį užkopiam esant matomumui iki 50 m. Visa grupė ant perėjos susirenka 16:30. Užkopus pučia vidutinio stiprumo vėjas, kartais debesys prasisklaido, tuomet matome įspūdingo grožio Tengri-Tag kalnagūbrio viršūnes.

Per dieną nuėjom apie 1 km., pakilom iki 4950 m. Oras ryte ir dieną - saulėtas, po pietų - debesuota su pragiedruliais, kritulių mažai.

Liepos 30 d. (7 žygio diena)

Keliamės 5:30, Nuo 8:00 pradėjom zonuoti geriausio nusileidimo ant pietinio Sniego kopėčios perėjos šlaito maršrutą. Pagal perėjos aprašymus nusileidimas prasideda 5-7 metrų kabančiu karnizu, kuriuo diulferiuojama ant šlaito. Pavaikščioję išilgai po perėjos balną, tik 9:00 val. pakabinome virvę, nuo palapinių tiesiai į pietus ir pradėjome diulferiuoti. Pražioje 5 m. vertikalus nusileidimas, paskui užsnigtas bergšrundas, paskui laikomės kairės ir pakabiname 8x50 m. diulferio virvių ledo/sniego šlaite. Leidžiamės žemyn iki viduryje šlaito styrančių uolų. Apie 11 val. pradėjo riedėti atitirpę akmenys. Ant šlaito vietomis susiformavusi sniego/ledo pluta, kurią išjudinus žemyn

nučiuoždavo pavoingo dydžio lentynos. Šlaito statumas 40-50 laipsnių, pagrindas – ledas, padengtas senu sniegu.

Pav. 20. Rytas ant per. Sniego kopėčios. Tolumoje Tengri-Tag kalnagūbrio viršūnės.

Pav. 21. Žvalgomas nusileidimo maršrutas nuo per. Sniego kopėčios. Apačioje viršutinis ir žemutinis Merzbacherio ežerai.

Pav. 22. I-oji nusileidimo virvė.

Pav. 23. VIII-oji virvė – nusileidimas iki pietų vietos.

Pav. 24. Nusileidimas kairiu kuluaru giliu sniegu. Po apačia teka upelis.

Pav. 25. Tarpinė nakvynės vieta maršrute ant uolų aiktelės.

Apie 13 val. nusileidom iki uolų, kur sustojom papietauti. Ilsėjomės iki 15 val. Toliau leidomės į kairįjį kuluarą, kadangi čia praktiškai nekrisdavo iš viršaus akmenys. Pakabinome 4 virves ant ledsriegių, išskyrus pirmąją virvę – ant kilpos (uolų). Prieš paskutinę virvę pakabinom per neaukštą ledo krioklį. Žemiau buvo pakankamai gilaus sniego, tai dauguma grupės nusileido tritakčiu iki pat trečiojo krioklio. Dviese su Andriumi kabinom diulferiavimui 3 virves iki antrojo krioklio. Paskui visi iki trečiojo krioklio sekančius ~100 m. sniego šlaitu nusileidom tritakčiu. Įsiminė trečiasis: apie 200 m sniego šlaitas sueina į gana siaurą apie 5 m aukščio krioklį, paskui sniego ledo šlaitas ir sekantis kelių metrų aukščio kriokliukas. Krioklį apėjom per dešinę jo pusę, pasidarėm ~20 m. turėklą. Nedaug pasileidus nuo sniego/ledo šlaito nusukom į uolas, kur radom didelį, plokščią akmenį, kur suformavome dvi aikšteles palapinėms.

Aukštis 4300 m. Oras ryte ir dieną saulėtas, nuo 14 valandos - debesuota su pragiedruliais, trumpalaikis sniegas/šlabdriba. Vakare visą Šiaurinio Inylček slėnį užtraukė žemi dedėsės. Sninga. Grupėje jaučiamas lengvas nuovargis, bet visų nuotaika gera.

Pav. 26. Visas nusileidimo maršrutas nuo per. Sniego kopėčios su tarpine nakvyne.

Liepos 31 d. (8 žygio diena)

Keliamės 5:30, išeiname 8:00. Ryte Irmantas netyčia numetė nuo uolos savo miegmaišį, teko leisti sniego/ledo šlaitu, kuris vakar buvo nelabai saugus dėl byrančių akmenų. Iki „miegmaišio“ nusileidom per valandą. Visą laiką stengiamės leisti morena. Paskui dar vieną valandą leidžiamės iki padengto smulkia morena balno, kurio dešinėje yra kelių pakopų kriokliai ir konjonas. Apie 30 min. laukiame Lauryno ir Tomo, kurie atsiliko, kai nuo vidurio kelio pasuko daugiau į kairįjį uolų/morenos kraštą. Sulaukus, leidžiamės nuo balno per kairę pusę smulkia morena iki šiaurinio Inylček ledyno. Apie 30 min. ilsimės. Nuo vakar dienos vakaro vėjuota, snyguriuoja.

Per 1 val. užlipame ir kertame š. Inylček ledyną skersai, o kairiajame krašte, kur baigiasi ledynas, surandame neištirpusį didžiulį ledo tiltą per Inylček upę. Tiltas dydis ir forma yra įspūdingi. Perėjus, stojame apie 13:00 pietauti upės slėnyje šalia viršutinio Merzbacherio ežero. Šalia taip pat yra mažesni ežeriukai, kuriuose vanduo šiltas. Išsimaudom.

Apie 15:30 pajudame link apatinio Merzbacherio ežero. Iki jo einame valandą ir 30 min. Ežere vanduo neišbėgęs, vandenyje plūduriuoja milžiniškos ledo lytys. Apeiname ežerą kairiuoju krantu iki morenos liežuvio, kuris į slėnį ateina nuo Miroškina perėjos. Įsikuriame tiesiai ant ežero kranto. Aukštis 3300 m. Oras iki 13 valandos – sniegas ir vėjas, vėliau - be vėjo ir saulėta.

Pav. 27. Nusileidimo nuo per. Sniego kopėčios maršruto pabaiga led. Š. Inylček.

Pav. 28a. Maršrutas ledynu Š. Inylček link perėjų Bronenosec ir Miroškina.

Pav. 28b. Ledyno šiaurinis Inylček pabaiga ir ledo tiltai per upę.

Pav. 28c. Apatinio Merzbacherio ežero traversas kairiuoju krantu.

Rugpjūčio 1 d. (9 žygio diena). Perėjų Miroškina ir Bronenosec ryšys (2A, 4325 m.)

Keliamės 5:15, išeiname 7:45. Kopiame į perėją Miroškina. Iki jos prireikia trijų valandų kopimo smulkia morena ir atviru ledynu (paskutinis pusvalandis). Reikia tik ėjimo lazdų, o judant ledynu – kačių. Viršuje yra atkarpa, kai upė ir upeliai pasislėpę po akmenimis. Kopti į perėją tenka smulkia ir judančia morena, į kurią saulė šviečia nuo ankstyvo ryto, orientacija rytų kryptimi. Ant perėjos Miroškina (1B, 4160) radome raštelį, paliktą alpinistų iš klubo „Vestra“, Maskva, 2011 m.

Pav. 29. Vaizdas iš nakvynės vietos į slėnį, vedantį link per. Bronenosec ir per. Miroškina.

Pav.

30. Ledynas į per. Miroškina ir per. Bronenosec.

Pav. 31. Vaizdas link per. Bronenosec nuo per. Miroškina.

Apie 12:30 pradėjom traversą link perėjos Bronenosec. Pirmasis žandarmas pereinamas tiesiai per viršų. Priėjus antrąjį, gerokai aukštesnį žandarmą, sugaišom ilgiau kol suradom apėjimo maršrutą. Žandarmą apėjome per dešinę (vakarinę) pusę. Pradžioje apie 50 m. nusileidome morena žemyn, paskui per gūbrį traversavome žandarmo šlaitą (apie 200-300 m.), kurio statumas iki 40-50 laispnių, vietomis yra sniego-ledo lopinėlių, link nedidelio ledyno krentančio nuo perėjos. Ledyno statumas viršuje yra didesnis, siekia iki 40-50 laispnių. Ant sniego-ledo keteros, kuri veda link perėjos, užlipome morenos liežuviu, esančiu ledyno dešiniajame krašte. Tačiau, nepriėjus ledyno taip pat buvo galimybė užkopti morena ant keteros (būtų tiesiau ir turbūt greičiau). Viršuje ledo ketera yra apie 200 m. ilgio, stati į abi puses. Ketera praėjome ryšiu darydami ant ledsriegių tarpinius saugos taškus kas ~20 m.. Ant perėjos Bronenosec (2A, 4325) visa grupė susirenko 15:30. Vandens ant perėjos neradome, nors sniego/ledo lopinėlių buvo pakankamai. Pietavome valandą.

Po pietų smulkia morena pradėjom leistis žemyn. Leidomės nesustojant ir perėjos papėdę pasiekėm po valandos ir dešimt minučių. Sustojom nepriėjus pietinio Inylček ledyno, kai radome didžiulę lygaus smėlio aikštelę su retai išbarstytomis uolų nuolaužomis ir pavieniais akmenimis. Vandens sėmėmės iš ežeriuko, kuris buvo 100 m. už morenos gūbrio link ledyno. Sustojome 17:50. Aukštis 3500 m. (pakilome 1025 m., nusileidome 825 m.). Oras iki 14 val. - giedra, silpnas vėjas, nuo 15 val. snyguriuoja ir vėjuota, nuo 18 val. - apsiniaukę, bet be kritulių.

Pav. 32. Maršrutas iš per. Miroškina į per. Bronenosec. Kairėje apačioje – Merzbacherio ežero pabaiga.

Pav. 33. Nusileidimas smulkiu nuobirynu, nakvynės vieta ir sekančios dienos maršrutas p. Inylček ledynu.

Pav. 34. Nusileidimo maršrutas nuo per. Bronenosec iki led. P. Inylček (~850 m). Taip pat, pažymėta nakvynės vieta.

Rugpjūčio 2 d. (10 žygio diena)

Keliamės 6:00, išėjom 9:00. P. Inylček ledyną perėjom skersai per vieną valandą. Sniegas sušalęs, vanduo upėse nublūgęs. Toliau ėjom kairiuoju P. Inylček ledyno kraštu. Po 3 val. buvome ties Piotrova viršūne ir mažu intaku dešiniajame ledyno krašte. Čia pietaujame ir ilsimės iki 15 val. Vėliau einam 5x30 min. iki pasiekiam kairio ledyno intaką Proletarskoj Pečiati. Maždaug ties jo viduriu stojame nakvoti 18:30. Pritrūko kelių valandų, kad prieitume led. Laukinis (Dikij). Ledyne p. Inylček yra sužymėtas takas nuo ledyno Komsomolec. Oras visą dieną buvo giedras, be vėjo.

Pav. 35. Nakvynės vieta ant led. P. Inylček.

Rugpjūčio 3 d. (11 žygio diena)

Keliamės 6:00, išėjom 8:30. Per 2x30 min. priėjom iki led. Laukinis. Ant šio ledyno kairiojo krašto morenų pastebėjom palapinių miestelį. Markiruotas takas nuo ledyno P. Inylček veda link šios stovyklos. Per 15 minučių pasiekėm miestelį, kuriame buvo pastatyta 12 didelių palapinių. Sužinojom, kad tai Aksai-Travel firmos kempingas poilsiautojams. Pasistatėm savo palapines ir apie 11 val. išėjom į TAS pasiimti savo užmetimo.

Aksai-Travel yra įrengusi stovyklas po visą P. Inylček ledyną taip, kad nuo vienos iki kitos būtų pusė dienos kelio pėsčiomis. Ledynas ir morenos yra išmarginti turais ir žymenimis, kad klientai galėtų pasivaikščioti. Tie takeliai nėra tiesiausias, bet galbūt saugiausias kelias, kuriuo einant apžiūrimas ledynas. Mes nuo stovyklos ant led. Laukinis iki Tien-Shan Travel kempingo, įrengto ant p. Inylček ledyno, ėjom apie 3 valandas ir 30 min. Kai atėjom į TAS, švietė saulė, bet kol susiruošėm atgal, dangų užtraukė pilki debesys. Apie 16 val. pradėjo snyguriuoti. Atgal iki savo palapinių sugrįžome per 3 valandas. Vakare mūsų laukė karštas maistas. Vakariene pasirūpino Vladimiras, likęs ilsėtis stovykloje ir per dieną susibičiuliavęs su stovykos viršininku. Valgydami pažiūrėjom dokumentinį filmą apie Centrinį Tian Šanį.

Visų nuotaika gera. Visi jaučia mažą nuovargį, atsiradusį dėl paskutinių dviejų dienų ilgus praėjimų. Du vyrai vakare pakosti, tris vyrus jau savaitė, kaip kankina Herpis.

Rugpjūčio 4 d. (12 žygio diena)

Iki 12:00 valandos ilsimės, tvarkomės daiktus ir ruošiamės antrajam ratui. Šiandien ryte sraigtasparnis nukėlė visus alpinistus nuo Laukinė perėjos balno žemyn. Išsikalbėjome, kad ant p.Inylček dirba tik dvi Aksai-Travel ir Tien-Shan Travel firmos, o ant Šiaurinio Inylček po Chan-Tengri viršune įsikūrusios irgi dvi, ta pati kirgizų Tien-Šan Travel ir kazachų, firmos. Mes šiltai pavalgom pietus, paliekam stovyklos šeimininkui 1000 SOM ir po 15 val. išeinam led. Laukinis į viršų. Einam 5x30 min. iki pasiekiam pirmąjį cirką, esantį led. Laukinis dešiniajame krašte. Iki sekančio cirko ir posūkio į Laukinė perėją liko vienas praėjimas, bet suprantam, kad tikslo šiandien nepasieksim. Stojam nakvoti 18:30. Ryte buvo apniukę, per pietus truputį (apie 1 val.) pasnigo, paskui taip pat trumpam prasišvietė saulė, kol ėjom buvo apsiniaukę, bet nesnigo. Vakare sninga. Miegam 4400 m aukštyje.

Pav. 36. Led. Laukinis.

Rugpjūčio 5 d. (13 žygio diena)

Atsikėlėm 6 val., išėjome 8 val. Iš karto užsidėjome sniegžengius. Per 50 min. užkopėm iki perėjos cirko. Laikas 10:40, šviečia saulė. Pradėti kopti į perėją jau per vėlu. Ieškom geresnės vietos nakvynei. Aukštis 4600 m.

Pav. 37. Led. Laukinio pabaigoje posūkis link per. Laukinė. Viršuje pažymėtas ketera, maršrutas link nakvynių "5800".

Rugpjūčio 6 d. (14 žygio diena). Perėja Laukinė (3A*, 5089 m.)

Atsikėlėm 5 val, išėjom 6:45. Nuo perėjos šlaito iš karto pradėjom kabinti virves. Maršrutą nusižiūrėjom per tris sniego/ledo „pagalves“. Į pirmąją ledo „pagalvę“ užkopėm tiesiai, pakabinom 3 virves. Ant antrosios pagalvės tikėjomės išlipti tiesiai per ledyną, tačiau kelią pastojų plyšys. Tad ir antrąją pagalvę užkopėm tiesiai, pakabinom 3 virves. Iš jų pirmąją reikėjo išlipti į gana statų gūbrį, kurio viršuje platus plyšys. Padarėm apie 3 m. turėklą. Pirmas praėjo be kuprinės su apatine sauga..

Pav. 38. Pakilimo maršrutas į per. Laukinė (3A*, 5089m).

Paskui aukščiau pakabinom dar 4 virves po 50 m. iki kol pakilom iki trečiosios „pagalvės“, kurios pradžioje pakankamai statu. Nuo trečiosios pagalvės pradėjom traversuoti į dešinę ėjimo kryptimi, kad užlipti ant „pagalvės“ viršaus. Toliau buvo dar vienas - paskutinis bergšrundas ir šlaitas, kuriame pakabinom ne pilnas 2 virves. Kad užlipti ant keteros pakabinom 80 m. virvės, bet lipti nusprendėm kitą dieną, nes jau buvo 19 valanda ir užlipus viršuje dar reikėjo traversuoti iki galimos nakvynės vietos. Įsikūrėm stovyklą sniegu užverstame bergšrunde. Aukštis 5060 m. Dieną ir naktį buvo giedra, be vėjo.

Pav. 39. Maršruto pradžia.

Pav. 40. Išlipimas sniego sienele ant antrosios „pagalvės“.

Pav. 41. Išlipimas ant trečiosios "pagalvės".

Pav. 42. Nakvynės vieta 80m. žemiau per. Laukinė keteros.

Rugpjūčio 7 d. (15 žygio diena). Vakarinė Pergalės viršūnė (iki 5730 m.)

Keliamės 7 val., išėjom 9 val. Per 2 val. 30 min. visa grupė užkopė vakar pakabinta virve ant keteros ir išsimynėm taką ketera iki perėjos. Čia jau radom alpinistų išmintas pėdas, vedančias tiek žemyn rytų kryptimi, tiek ir į vakarinę Pergalės viršūnę. Ant perėjos daug sniego, turo neradome.

V. Laukinės perėjos pusė iš apačios atrodė grėsmingai, bet kopti į viršų buvo saugu. Kol kopėm matėm tik kelias mažas šviežio sniego lavinas. Didelių lavinų nematėm. Naktį girdėjom kelias lavinas dundant, bet nebuvo aišku ar tai ant Laukinės perėjos, ar kur gretimame šlaite. Per paskutines dienas prisnigo apie 10 cm.

Pav. 43. Maršrutas ketera į Per. Laukinė, pakilimas į nakvynes "5800", ir nusileidimo link led. Žvaigždutė.

Pav. 44. Pakilimo/nusileidimo kelias nuo per. Laukinė iki aikštelių "5800", kurios yra po tolumoje matomomis uolomis.

Atsikvėpus praėjom kilti link „5800“ nakvynių, kurios yra pakeliui į vakarinės Pobedos viršūnę. Kopimas alpinistų išmintomis pėdomis. Naudojam kates ir ėjimo lazdas. Priekyje matom 4-5 žmonių grupelę, kuri nakvojo ant perėjos, bet išėjo ryte nesulaukę mūsų. Mes ja gerai aklimatizavę, tad per 30 min. užkopiam apie 200 m. Iki 15 val. pietaujam ir ilsimės viduryje kopimo maršruto. Po pietų einam su trumpomis pertraukomis, kol pasiekam nakvynės aikštes „5800“ (tikras aukštis 5730 m.). Stojam 17:30. Šioje atkarpoje šlaitas buvo gerokai statesnis. Apie 16 val. užtraukė debesys, pakilo nemalonūs vėjas ir pradėjo snigti. Grupėje atsirado lengva sumaištis dėl kopimo į viršų prasmės. Bet lemiamu momentu debesėliai prasisklaidė ir visi sėkmingai užkopė iki nakvynių. Įsikūrėme užsnigtame bergšrunde, nes pats šlaitas yra pakankamai status ir reikia įdėti darbo, kad išlyginti aikštes palapinėms. Prieš mus užkopę apinistai (gidai) turėjo daugiau laiko ir išsikasė sniego urvą. Tik mūsų Vladimirui pavyko su vienu iš jų trumpai pabendrauti.

Rugpjūčio 8 d. (16 žygio diena)

Keliamės 7 val., išėjom 9:45. Visą naktį pustė ir pūtė gūsingas vėjas. Oras nurimo tik ryte gal apie 5 val. Ryte vis dar buvo apsniaukę. Per vieną valandą tuo pačiu keliu nusileidom iki Laukinės perėjos balno. Paskui leidomės senomis pėdomis. Apie 11:30 sniegas pažliugo, priėjom plyšius. Užsidėjom sniegžengius ir susirišom į ryšius. Dar po valandos priėjom ledokritį ir alpinistų pakabintas virves. Viso buvo įrengtos 6 stotys, bendras diulferio ilgis buvo apie 100 m. Ilgiausia buvo apie 40-50 virvė, trumpiausia - gal 4 m. Pirmoji atkarpa buvo apie 7 m vertikaliai žemyn, paskui traversas siaura (dvi pėdos vos telpa) ledo lentyna apie 15 m. link įrengtos stoties. Visa komanda nuo ledokričio nusileidom 13:30. Paskui dar apie 20 min. leidomės ant ledyno ieškodami lygesnės ir saugesnės vietos pietauti. Ilsėjomės iki 16 valandos, Aukštis 4600 m. Po pietų leidžiamės Žvaigždutės ledynu. Einame su sniegžengiais ir susirišę ryšiais iki išeinam ant atviro Žvaigždutės ledyno. Judame link ledyno centro, kur greitai įsiremiam į skersai ledyno nuo vieno krašto iki kito nusidriekusius plyšius. Stojam nakvoti apie 17 val. Aukštis 4400 m. Ryte - apsniaukę, bet be vėjo, diena giedra, nuo 17 val. apsniaukė, pasnigo.

Pav. 45. Ledokričio pakopos įveikimas stacionariai įrengtomis virvėmis.

Pav. 46. Žvaigždutės ledyne ledokričio įveikimo maršrutas.

Pav. 47. Led. Žvaigždutė ir maršrutas iki alpinistinių bazių ant led. P. Inylček.

Rugpjūčio 9 d. (17 žygio diena)

Keliamės 6 val, išėjom 8:45. Grįžtame į kairiąją Žvaigždutės ledyno kraštą, nes viduryje ir kairiajame krašte yra nepraeinamas ledokritis su įspūdingo dydžio plyšių labirintu. Einame pradžioje kairiuoju kraštu, bet praėjus ledokritį einame ledyno centru. Ieškome tako, kuris turėtų būti dešiniajame ledyno krašte. Bet šiame ledyno krašte daug plyšių, stačių ledo sienelių, tekančių upių. Besiblaškant nuo vieno ledyno gūbrio link kito mūsų grupė pasidalina į dvi dalis. Trise nueina centrine-kairiąja ledyno puse, kur vizualiai ledynas atrodo lygesnis, o likę du laikomės taktikos pereiti į dešinį ledyno kraštą. Kertame ledyne 3 vidutinio dydžio upes, perkopiam daugybę ledyno gūbrių ir įdubų, kol pagaliau apie 12 val. išsimušam į dešinį kraštą, toje vietoje kur į Žvaigždutės ledyną įteka pirmasis intakas. Toliau einame morenos ketera, vietomis matosi takelis. Iki Aksai-Travel stovyklos einame apie 2x30 min. Laikas 13:15. Pirmoji grupelė tik vėliau pradėjo kirsti Žvaigždutės ledyną, apačioje susidūrė su didžiule upe ledyne. Per upę pavyko persikelti nepanaudojant įrangos. Aksai-Travel stovyklą jie pasiekė 14:30. Gal valandą pakalbėjome su Dima Grekovu. Jų firma Aksai Travel turi gidus rūpinasi maršrutais, o Biriukovo firma gidų čia neturi, jie tvarko malūnsparnio reikalus. Paskui dar apie 30 min. taku iki Tien-Shan Travel stovyklos, kuri įsikūrusi arčiau Chan-Tengri viršūnės. Visa grupė jaučiasi gerai. Vladimiras nusprendžia važiuoti namo. Priežastis - turi temperatūros 37,5°C. Tien-Shan Travel stovykloje susitinkam tris vyrus iš Orienburgo, su kuriais susipažinome 2012 m. Pamyro kalnuose. Tais metais jiems pavyko įkopti į Komunizmo viršūnę.

Pav. 48. Plyšių labirintas led. Žvaigždutė.

Rugpjūčio 10 d. (18 žygio diena)

Miegame tiek, kiek miegasi. Vladimiras išvyksta pirmu sraigtasparniu. Lėtai tvarkomės daiktus. Išeiname į ABC stovyklą 15:45. Iki stovyklos galiukas kelio, einam dvi su puse valandos (5x30 min.). Pradžioje einame morena, paskui pereiname į centrą ir palaipsniui pereiname ledyną į dešinį pietinio Inylček ledyno kraštą, kur randame stovyklą. Oras visą dieną buvo puikus, be vėjo. Aukštis 4200 m. Stojame nakvynei 18:30.

Pav. 49. P. Inylček ledyno aukštupys ir kairysis intakas led. Žvaigždutė. Vaizdas į Piet-Vakarius.

Pav. 50. Nakvynės ABC stovykloje ant P. Inylček ledyno. Tolumoje matyti posūkis į led. Semenovskogo.

Rugpjūčio 11 d. (19 žygio diena). Perėja Vakarinis Chan-Tengri Balnas (3B, 5800 m.)

Atsikeliame 2 val. nakties, išeiname 3:45. Pradžioje Semionovskogo ledynu einame be kačių, kurias užsidedame prasidėjus didesniai statumui. Laikas - 5 val. ryto. Ledynas atviras, tad reikia tik kopti savo tempu į viršų ir apie nieką negalvoti. Pakeliui įveikiame kelis didesnius plyšius (buvo įrengti

turėklai). Apie 7 val. ryto pasiekiam „butelio kakliuką“. Įlindus į „pelėkautus“ padarome du atskirus ryšius. Visame maršrute iki plato yra alpinistų įrengti turėklai ir pakabintos kelios virvės. Ryte Tomui eiti labai sunku. Tik užkopus ant plato sužinojome, kad Andriui eiti yra ypatingai sunku. Ant plato išlipome apie 10 valandą ryto. Aukštas 5200 m. Pietaujame ir ilsimės iki 12 val. Po 10 val. ryte ties prispaudimu prie uolų pastoviai ant maršruto byra akmenys. Toliau einame kiekvienas savo tempu. Eiti „keptuvė“ padeda pavieniai debesėliai, kurie bent trumpam uždengia saulę. Ant balno užkopiam apie 18 val. Stojam ant bergšrundo krašto, balno papėdėje. Gana daug alpinistų, tad laisvos vietos nėra daug, bet sugebam išsilyginti aikštelę vienai palapinei netoli nuo „žumarinės“ viršės. Aukštis 5800 m. Oras - puikus. Naktį pusto ir lengvai pasninga.

Pav. 51. P. Inylček ledyno aukštupys nuo led. Semenovskogo.

Pav. 52. Sugriuvę ledo bokštai paskutiniame „pelėkautų“ etape prieš išlipant į „keptuvę“.

Pav. 53. "Keptuvėje".

Pav. 54. Stovykla žemiau perėjos balno iš pietų pusės. Viršuje ketera eina takas į Čepajev višūnės petį (Petka).

Rugpjūčio 12 d. (20 žygio diena). Viršūnė Chan-Tengri - radialinis įkopimas (3A, 6995 m)

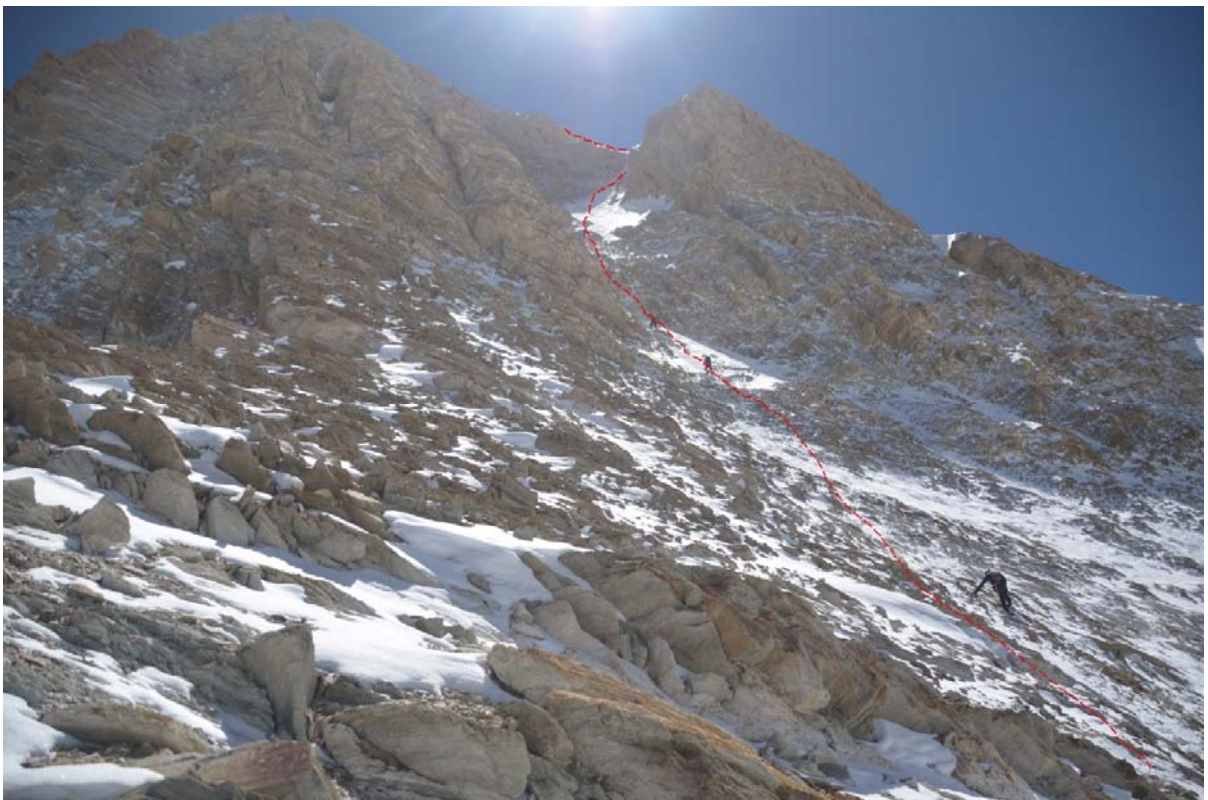
Keliamės 4:30, išeiname 6:30. Pageriam tik saldžios arbatos, pusryčių nevalgom. Andrius dar vakare nusprendė į viršūnę nelipti. Visi į viršūnę kopiantys alpinistai stovyklą palieka apie valanda ar dvi anksčiau, mes nusprendžiame šiek tiek ilgiau pailsėti. Kopiam į viršūnę alpinistams įrengtu maršrutu. Pagrindė kopimas yra uolomis, vietomis statumas siekia 80 laipsnių (10-15 m virvės). Visame maršrute pradedant nuo 6100 m. sukabintos stacionarios virvės. Irmantui apie 11 valandą pradeda sėsti „baterijos“, tad jis kiek atsilieka užkasti. Iki 13 valandos visi užlipom iki viršutinio „Karito“ uolų cirko. Išlipimas iki ir ant jo apie 4 virvės – pasirodė sudėtingiausia vieta maršrute. Išlipus cirką, atsiveria platūs sniego/firno laukai. Laikas 14:30. Maždaug prieš pusvalandį Tomas nuo paskutinės uolos šūktelna, kad pametė maišelį su daiktais. Šiam riedant per akmenis, iš jo išbyrėjo daiktai, dokumentai, GPS, viskas nuriedėjo į prarają link led. Semionovskogo. Kol Irmantas iki tos vietos atėjo, Tomo ir Lauryno nebesimatė, jie dviese nuskubėjo į viršūnę. Irmantas dėl sulėtėjusio savo tempo nusprendžia toliau į viršūnę nebekopti ir pasilieka vyrų laukti 6850m. aukštyje, kurį Tomelis dar spėjo užfiksuoti su GPS. Toliau šlaitas išlėkštėja iki 30-40 laipsnių, o uolas pakeičia sniego laukai ir keteros. Stacionarios virvės sukabintos iki pat ant viršūnės esančio žymeklio, kurio aukštis 6995 m. Ant viršūnės Laurynas su Tomu ir vienu katalonu būna 15:40. Pučia stiprus vėjas, ant viršūnės pakibęs debesis. 16 val. pradėjome grįšti atgal. Viršūnėje buvome paskutiniai šiandieną. Tomas ir Laurynas pakeliui sustojo atidžiau paieškoti išmėtytų daiktų ant šlaito, bet sniege nieko jiems nepavyko surasti. Tuo pačiu maršrutu sugrįžom į stovyklą apie 20 val. Oras ryte - vėjuota ir pusto, nuo 10 valandos giedra, po pietų - debesis su pragiedruliais, bet be kritulių ir be vėjo. Puiki diena kopimui į viršūnę.

Pav. 55. Klasikinis Chan-Tengri maršrutas vakarų ketera.

Pav. 56. Memorialinės lentelės 6400m. aukštyje.

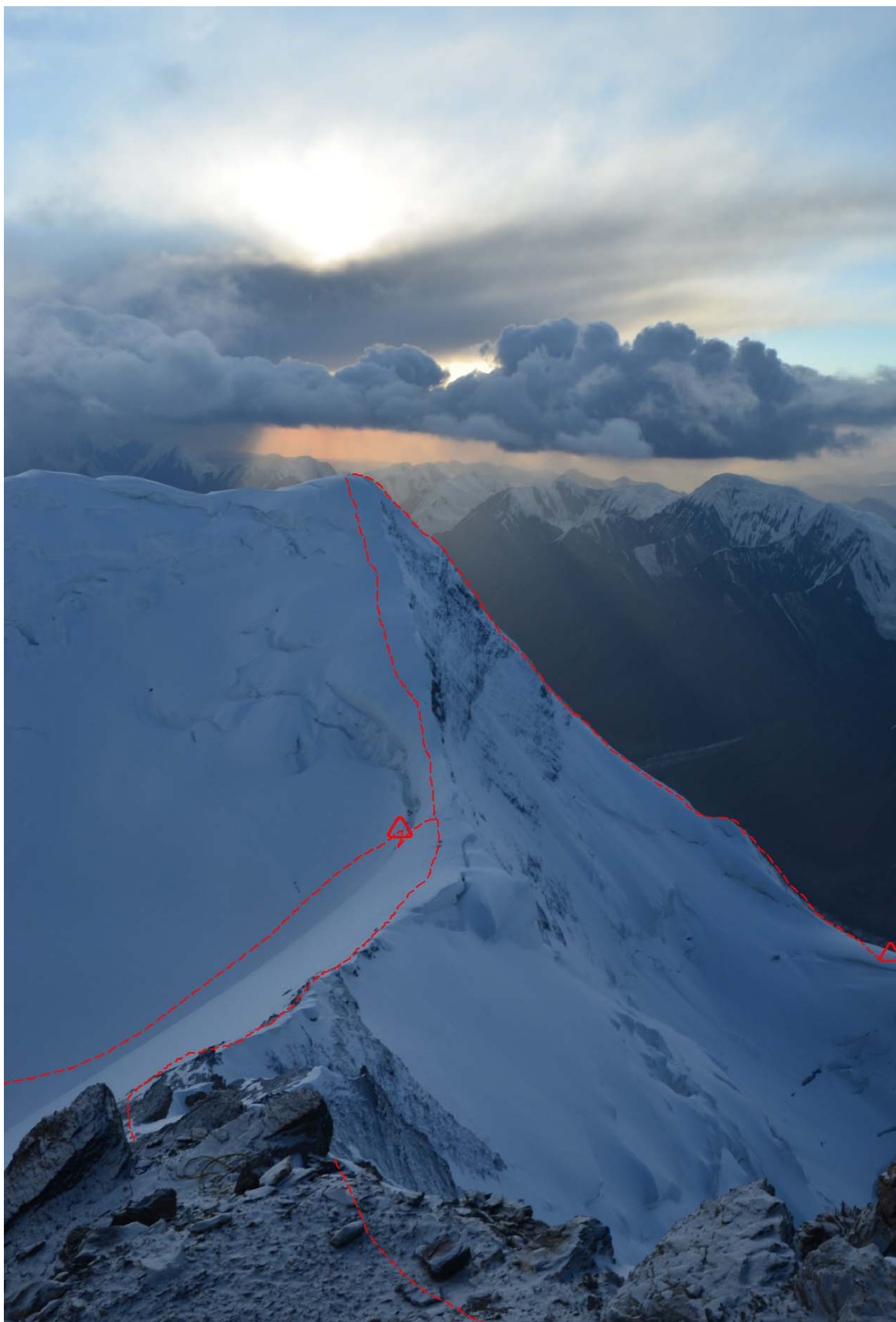
Pav. 57. Maršruto viršutinė dalis. Viršuje matyti uolinis ir snieginis kuluaras, o už jų dar sniego-uolų ketera, kuriuos pralipus prasideda lėkštesnis sniego-firno reljefas.

Pav. 58. Tomas ir Laurynas Chan-Tengri viršūnėje, 6995m.

Pav. 59. Leidžiantis žemyn: stotyse fiksuotų virvių gausa.

Pav. 60. Nusileidimas temstant. Nusileidimo maršrutas į C2 per Čepajevo petį (Petkų).

Rugpjūčio 13 d. (21 žygio diena)

Miegam iki 9 valandos ryto. Geriam daug arbatos. Stovyklą palikom apie 13 val. Išėjom į 6200 m. viršūnę (Petka). Ant viršūnės visa grupė užkopė 15 val. Čia sutikome du rusus ir tris lenkus, užkopusius šiaurine Chan-Tengrio ketera. Nuo ryto iki popietės šlaituose nuo Petkos ir Čepajevo viršūnių nudardėjo keturios lavinos. Šiaurinėje Chan-Tengrio pusėje irgi girdėjosi lavinų dundėjimas.

Pav. 61. Tomas, Laurynas, Irmantas ir Andrius ant Čepajevo peties (Petka), 6200 m.

Pav. 62. Nusileidimas ant šiaurinio Inylčėk ledyno nuo Čepajevo peties. C2 stovykla "5500 m." ir nukritęs sraigstasparnis.

Nuo Petkos iki alpinistų stovyklos aikštelių „5500“ leidomės sukabintomis virvėmis iki 18 val. Mus stovykloje pasitiko penki iš Italijos atvykę alpinistai, kiekvieną pavaišino karšta arbata. Čia vietos palapinėms daug. Išsirinkom centre ant kalvelės. Italai turėjo radijo ryšį su bazine stovykla ant š.Inylček ledyno. Stovyklos viršininkas Michailas Michailovičius pažadėjo išskraidinti Tomą į civilizaciją, jei mes nusileisim iki vidurdienio 12 val.

Oras dieną - debesuota su pragiedruliais, nuo pietų iki vakaro sninga. Visi jaučiamės puikiai.

Rugpjūčio 14 d. (22 žygio diena)

Atsikėlėm 5:30, išėjom 8:15. Leidžiamės ant š. Inylček ledyno alpinistų maršrutu. Iki pirmosios stovyklos leidomės apie dvi valandas. Nuo jos iki ledyno ir paskui iki bazinės stovyklos leidomės dar dvi valandas. Mus sutiko stovyklos virėjas ir Rimvydas iš Klaipėdos.

Išdėliojom daiktus ant akmenų, kad pradžiūtų. Susisiekiom telefonu pirma su Juru, o paskui su Evgeniju. Sutarėm, kad mus tris paims 19 d., 19 valandą iš Sary-Džaz upės aukštupio bei sutarėm dėl Tomo kelionės dokumentų ir jo paties kelionės iki Karakolo.

Diena saulėta, silpnas vėjas, be kritulių.

Pav. 63. Chan-Tengri iš apačios nuo Šiaurinio Inylček ledyno.

Rugpjūčio 15 d. (23 žygio diena)

Atsikėlėm 7:00, išėjom apie 10 valandą. Ryte dar kartą pakalbėjom su stovyklos viršininku dėl Tomelio grįžimo su sraigtasparniu. Tien-Šan firma pažadėjo padaryti Tomeliui paso kopiją ir leidimo į pasienio ruožą kopiją, kurias turėjo 17 d. atvežti vairuotojas. Tačiau pažadėjo, bet neištesėjo, kas paaiškėjo tik vėliau.

Tomas liko laukti sraigtasparnio, o mes trise išėjom link perėjos Odinacati (Vienuolika). Iki pirmojo ledokričio ir ledyno Vienuolika posūkio į to paties pavadinimo perėją ėjom beveik dvi valandas (2x35 ir 40 min.). Ledokritį apėjom per dešinę ledyno pusę. Ledokričio pradžioje pietavome nuo 12:30 iki 14:30.

Po pietų paėjom gal 10 min., paskui sniego pasidarė daugiau – užsidėjom sniegžengius ir susirišom į ryšį. Laurynas sugebėjo įkišti koją į plyšį. Kopėm apie valandą (2x30 min. + 15 min.) iki pasiekėm perėjos papėdę. Kur sniego buvo daugiau, matėsi nuo perėjos nusileidusių prieš keles dienas turistų pėdos. Sustojom priešais perėją apie 17 val.

Aukštis apie 4800 m. Oras - saulėta diena be vėjo ir kritulių. Po 17 val. užslinko debesys, truputį pasnigo.

Pav. 64. Nusileidimas ant š. Inylček ledyno, C1 vieta bei pakilimo maršrutas į per. Vienuolikos.

Pav. 65. Led. Vienuolikos ledokričio apėjimo schema.

Pav. 66. Pakeliui į per. Vienuolikos, ledokričio viršuje.

Pav. 67. Nakvynės vieta ir pakilimas į per. Vienuolikos.

Rugpjūčio 16 d. (24 žygio diena). Perėja Vienuolikos (2B*, 5050 m, per bevardę viršūnę 5350 m.)

Atsikėlėm 5:30, išėjom 7:30. Per pusvalandį užkopėm iki bergšrundo, kurio plotis keli metrai. Per bergšrundą ant sniego/ledo šlaito ant ledsriegių pakabinom 2 po 50 m. virves. Paskutinius 100 m. kopėm tritakčiu. Ant perėjos visi užkopėm 10 valandą.

Tądien nuo ankstyvo ryto kaupėsi žemi debesys, kai užkopėm ant perėjos pradėjo snigti. Daugiausia, ką galėjom matyti buvo 50-100 m atstumu. Dėl to negalime išžvalgyti nusileidimo nuo perėjos

maršruto. Nusprendžiam kilti ketera ant bevardės viršūnėlės ir nuo jos ketera nusileisti žemyn (D. Zigmanto grupės 2005 m. praeitas maršrutas). Deja, bet šio maršuto irgi pilnai negalėjome išžvalgyti. Kai tik kiek debesis prasišvietė, pajudėjome link keteros vakarinėje parėjos dalyje. Visą laiką kopėme į viršų ketera, kuri vietomis platesnė, o vietomis buvo vietos tik vienai kojai pastatyti. Per du nedidelius gūbrius užkopėme iki statesnio ledo gūbrio. Ant ledsriegų pakabinam 50 m. virvę, už jos sekančius 50 m. praeinam turėklų. Pasiekiam gilaus sniego gūbrį. Sniegžengių naudoti negalim, statumas iki 50 laipsnių, tenka pėdas išsiminti grimstant giliai į sniegą, vietomis iki klyno. Gerą valandą kopiam iki šio gūbrio viršaus. Reikia toliau kilti į viršų, bet matomumas 20-50 m. Svarstome dėl grįžimo atgal ant parėjos. Dviese su Laurynu be kuprinių išeinam minti pėdų ir susiorientuoti, kiek bus kelio, jei eisim gūbriaus į viršūnėlę. Praeiname siaura ketera, užkopiame ant trijų sniego/ledo gūbrių, iš kurių du turi po plyšį. Pagaliau 14:30 pasiekiam viršūnėlės papėdę ir keterą, kuria galima leistis į Bojankolskij slėnį. Per pusvalandį sugrįžtame iki Andriaus ir savo kuprinių. Išmintomis pėdomis ryšiu iki viršūnėlės papėdės ateinam per 45 min. Stojame 16:00. Tarp šlaito ir keteros randame saugesnę vietą, kur pakanka vienai palapinei vietos. Išsikasame aikštelę. Vandenį tirpiname iš sniego. Visą dieną nuo 10 iki 18 valandos sniega, vėjo beveik nėra, kabo žemi debesis.

Pav. 68. Bevardės viršūnėlės ketera.

Rugpjūčio 17 d. (25 žygio diena)

Atsikėlėm 5-6-7-8 val., bet lauke snigo. Per naktį prisnigo 20-30 cm.

11:30 nusprendėm laukti iki atsiras bent kažkoks matomumas ir galėsime pamatyti maršrutą kaip nusileisti į Bojankolskij slėnį.

Nekantriai laukiam naujų orų prognozių iš Juro.

Pav. 69. Kai po dviejų dienų sustojo snigti, pilnai pasimatė ketera, kuria užkopėme.

Rugpjūčio 18 d. (26 žygio diena). Perėja Bojankolskij (2A, 4415 m.)

Atsikėlėm 5:30, išėjom 7:30. Per dvi dienas prisnigo mažiausiai 50 cm šviežio sniego. Leidžiamės ketera ryšiu. Ant Bojankolskij ledyno nusileidžiam 10:30. Leidomės praktiškai be sustojimo. Besileidžiant žemyn ketera už antrojo gūbrio įsmunkame į 4 plyšius/bergšrūdus, du iš jų buvo didesni. Dėl sniego gausos sunku atsistoti, tad įsmukus į plyšį iš jo tenka tiesiog "išplaukti". Žemiau ant prieš paskutinio gūbrio keteroje yra dar 2 mažesni plyšiai. Ant Bojankolskij ledyno plyšių yra gerokai daugiau. Einame šiaurės kryptimi link apsnigto didžiojo morenos liežuvio ir pavienių uolų, kurios yra už morenų. Per 40 min. nuėjome iki ledyno vidurio, kirsdami kelis didesnius ledo/sniego gūbrius. Ryte - šaltukas, debesys žemi, bet nesninga, matomumas geras. Sustojam pietauti apie 12 val. Vanduo iš po sniego. Šviečia saulė, baltas sniegas gerai atspindi saulės šviesą, tad labai karšta ir tvanku.

Apie 13:30 pajudam link perėjos Bajankolskij. Per valandą, kol ilsėjomės, oras pasikeitė į blogąją pusę. Ėmė nestipriai snigti, bet nematyti, kur eiti. Laikomės ledyno vidurio, eidami nuo vieno didesnio plyšio link kito. Ledynas uždenktas šviežio ~30 cm sniego sluoksniu. Kopiame į perėją 4x30 min. Praeiname uolų konglomeratą dešine puse (ėjimo kryptimi) bei pakilimą į perėją (kairėjeėjimo kryptimi). Kadangi matomumas debesyje blogas, tai nesuradome iškart perėjos šlaito. Šioje situacijoje būtų labai pravertęs GPS ir normalus žemėlapis. Tačiau pirmąjį pametėm kopiant į Chan-Tengri, o žemėlapių mastelis buvo per mažas, kad jį skaityti blogu oru. Pataikėme į kišenę, iš kurios matyti Semionovskovo ledyno briauna vakaruose įsiremianti į uolas.

Nusprendžiam kopti tiesiai link ledyno. Tačiau kopiant statumas palaipsniui auga ir užkopti tiesiai į „kaktą“ tampa misija neįmanoma. Traversuojam šlaitą su tikslu užkopti ant ledyno keteros. Gilus sniegas ir ledas gerai tinka pėdoms įmušti. Ant keteros užkopiame 19 val. Viršuje pučia stiprus vėjas, sninga ir pusto. Susirandame lygesnę vietą, lyginame aikštelę, darome vėjo sienelę, statome palapinę.

Visi jaučiamės gerokai pavargę. Pradžioje dėl spiginančios saulės karščio, paskui dėl sniego ir šalčio. Dienos peraukštėjimas 5350 m → 4000 m → 4415 m.

Pav. 70. Nusileidimo maršrutas ant led. Bajankolskij ir pakilimo maršrutas į per. Bajankolskij ir led. Semionova.

Pav. 71. Statesnių uolų etapo apėjimas keteroje.

Pav. 72. Nusileidus ant Led. Bojankolskij.

Pav. 73. Ant per. Bojankolskij (2A, 4415 m.).

Rugpjūčio 19 d. (27 žygio diena)

Ėjimas ledynu Semionova. Visą laiką einame ryšyje. Sniegžengiai.

Atsikėlėm 6:00, išėjom 9:00. Naktį ir ryte snigti nesustoja. Truputį pašalę.

Einam pradžioje perėjos kryptimi, bet pasukame į Semionovo ledyną iki jos pilnai nepriėjus. Miname pėdas žemyn pakaitomis 3x15 min tuomet ilsimės 15 min. Darbas būtų nuobodus, bet kol debesys žemi ir matomumas prastas, tai zigzaguojam ledynu, kartais "įkišant" koją į plyšį. Apie 12:30

priėjom iki Mušketovo perėjos ir I-ojo intako dešiniajame ledyno krašte. Pietaujame apie 1 valandą. Paskui toliau leidžiamės Semionovo ledynu žemyn. Miname sniege pėdas eidami azimutu. Einame iki 19:30, kol sutemsta. Apsistojome ledyno įduboje, šalia tekančio vandens, kuris buvo pasislėpęs po giliu sniegu. Nakvojame priešais ledyną, kuris veda į perėją Udačnij.

Pav. 74. Poilsio akimirka. Led. Semionova, vidurys 1, vaizde Vakarų kryptis

Pav. 75. Led. Semionova, vidurys 2, vaizde Piet-Ryčių kryptis.

Rugpjūčio 20 d. (28 žygio diena)

Ėjimas Semionovo ledynu. Paskui Sary-Džaz upės slėniu.

Atsikėlėm 4:00, dėl žemai nusileidusių debesų ir prasto matomumo išėjom tik 6:00. Semionovo ledynu liko nueiti 1/3 vakar dienos kelio. Ryte sniegas sušalęs, bet vis tiek turim išsiminti pėdas. Laikomės ledyno vidurio. Tenka truputį palaipiot aukštyn žemyn ledyno gūbriais. Per debesis prasišvietus saulei grožimės išbalintų kalnų didybe. Nuo ledyno nulipom 8:30.

Pav. 76. Paskutiniai led. Semionova kilometrai, tolumoje Sary-Džaz upės aukštupys ir slėnis.

Pav. 77. Nulipus nuo ledyno sniego laukai nesibaigia.

Apačioje slėniai taip pat padengti apie 20 cm sniego sluoksniu. Sniego yra ne tiek daug kaip ant ledyno, bet vis tiek tenka minti pėdas. Einame su sniegžengiais, šiek tiek patogiau ir greičiau. Iki pirmosios mūsų nakvynės vietos nuėjom per valandą (9:30-10:00). Tuo pat metu į slėnį nusileido balti debesys. Vėl turėjom ieškoti kelio baltame sniege, vadovaujantis akiai tik kompasu. Per anksti užkopėm ant gūbrio, skiriančio dvi upes. Ant gūbrio sniego buvo daugiau, be to, buvo mažiau orientyrų ir blogesnis matomumas. Prie Ašutor upės atėjom 11:45. Mums pavyko išeiti prie geologų bazės kitame upės krante. Nors buvo gerokai įdienoję, bet vanduo Ašutor upėje buvo žemas dėl gausaus sniego.

Iš geologų ir piemens sužinojom, kad mūsų paįmti vairuotojas buvo atvykęs 8:30. Bet apsisuko ir išvažiavo žemyn link antrojo piemens. Nusamdėm piemenį, kad jis ant žirgo nujotų iki savo kaimyno ir pakviestų vairuotoją mūsų paįmti. Geologai mums pagamino maisto, išvirė arbatos, kadangi savo maistą baigėm ryte per pusryčius. Telefonu susisiekindami su Tien-Shan Travel, Evgeniju ir pranešėm apie save bei kad vairuotojo nėra.

Kadangi per 1 valandą vairuotojas neatvyko mūsų paįmti, tai 13 val. užsidėjom kuprines ir nenoromis pradėjom eiti žemyn automobilio vėžėmis. Iki antrojo piemens buvo apie 15 km atstumas. Pas jį atėjom apie 17 val. Eidami susitikome grįžtantį pasamdytą piemenį, kuris nerado nei vairuotojo su automobiliu, nei kaimyno. Iki atėjom iki II-ojo piemens, žmogus buvo jau sugrįžęs. Iš jo sužinojom, kad automobilis pravažiavo į viršų apie 8:30, o kada automobilis sugrįžo jis nematė, nes ryte išvyko reikalų tvarkytis.

Pav. 78. Neplanuoti kilometrai. Automobilio vėžėmis iki antrojo piemens.

Tik 17 val. susisiekus su Evgeniju ir Tien-Shan Travel sužinojom, kad niekas jų nežino kur šiuo metu yra siūstas automobilis! Tačiau, firma išsiuntė iš Karakolo antrą automobilį mūsų parsivežti. Po šilto pasisvečiavimo pas piemenį, pradėjom statyti palapinę ir ruoštis miegoti, nes antrasis automobilis turėjo atvykti kažkada po vidurnakčio. Tačiau, dar prieš 20 val. netikėtai atsirado

pirmasis vairuotojas. Susikrovėm savo kuprines į jo auto ir išvažiavom į šiltesnį Karakolą per baltu sniegu apklotą Sary-Džazo slėnį.

Grįžom ilgesniu keliu, nes po gausaus sniego kelias palei Sary-Džaz upę buvo nuplautas nuošliaužomis ir laikinai nenaudojamas. Mums bevažiuojant sugedo vairo traukė ar kažkas panašaus. Vairuotojas vidury nakties pradėjo remontuoti automobilį! Paskolinom jam geresnį žibintuvėlį ir per nepilną valandą vienas susitvarkė automobilį. Tad kurį laiką galėjom važiuoti toliau. Likus maždaug 2 valandoms kelio iki Karakolo pasibaigė benzinas! Laukėm gal pusantros valandos, kol mums benzino bakelį atvežė firmos ar vairuotojo bendras pažįstamas taksi automobiliu. Galų gale 6:30 mes atvykom į Karakolą.

Taip baigėsi mūsų 28 dienų kalnų žygis Centrinio Tian Šanio kalnuose.

Prasidėjo mūsų didesni ir mažesni rūpesčiai, turėjom sugrįšti iš Kirgizijos į Lietuvą. Reikėjo nusipirkti naujus lėktuvo bilietus, kai kas mūsų stokojo pinigų, Tomeliui, kurį sutikom Biškeke, reikėjo laikinų kelionės dokumentų...

Pav. 79. Pabaigėm Žygį!

5. Išvados

Santrauka. Mūsų grupė praėjo puikų maršrutą Rytinėje Centrinio Tian-Šanio dalyje. Žygyje mes sėkmingai įveikėme septynias perėjas: vieną 3B, tris 3A, vieną 2B, dvi 2A ir vieną 1B, bei užkopėm į Chan-Tengri viršūnę. Iš didžiausių ledynų rajone mes praėjome 1/2 Piet. Inylček ir 1/2 Žvaigžtutės ledynų, praėjome Semionovo ir Laukinis (Dikij) ledynus. Maršrutas sudarė didžiulį ratą, kurio metu pamatėme praktiškai visą aukštuminį Centrinio Tian-Šanio rajoną, kas ir buvo pagrindinis šio žygio tikslas. Žygio metu visiems dalyviams pavyko tolygiai aklimatizuotis, todėl nebuvo jokių rimtų aukščio ligos pasireiškimų, išskyrus Lauryną, kuris savaitę prieš žygį intensyviai aklimatizavosi, įkoptamas į Mont Blanc viršūnę Alpėse.

Žygio planas. Suplanuotas aukštuminis kalnų žygis Centriniam Tian-Šanyje buvo taip, kad maršutas apimtų Semionovo, Šiaurinio Inylček, Pietinio Inylček, Laukinis (Dikij) ir Žvaigžtutės (Zviozdčoka) ledynus, kurie driekiasi nuo įspūdingiausių rajone Chan-Tengri ir Pergalės (Pobeda) viršukalnių papėdėje. Planuota žygio trukmė 27 dienos, per kurias norėjome įveikti septynias perėjas ir įkopti į Chan-Tengri viršūnę. Ir nepaskutinis noras buvo pamatyti paslaptį Merzbacherio ežerą. Iš anksto žinodami pasirinkto kalnų rajono ypatumus: didžiuliai atstumai ir didelė aukščių kaita, visi grupės dalyviai pradėjo ruošti žygiui fiziškai ir psichologiškai nuo Sausio mėnesio.

Pradinis žygio maršrutas:

Ašutor ir Sary-Džaz upių santaka – led. Semionova – per. Mėlynakė – led. Mušketovo – per. Sniego Kopėčios – led. Š. Inylček – per. Miroškina + Bronenosec - led. P. Inylček – led. Laukinis - per. Laukinė - led. Žvaigždutė - per. Visokij - led. P. Inylček – per. V. Chan-Tengri - rad. virš. Chan-Tengri – led. Š. Inylček - per. Pavojinga - led. Semionova - Ašutor ir Sary-Džaz upių santaka.

Atsarginiai išėjimo iš rajono variantai:

1) Pavojinga (Opasnij) ir Bojankolskij perėjos iki Sary-Džaz ir Ašutor upių santakos; 2) Šiaurinis ir Pietinis Inylček ledynai 3) Pietinis Inylček ledynas iki Inylček ir Atdžailiau upių santakos (Maida-Adir užkarda); 4) Malūnsparnis iš bet kurios TAS bazės.

Žygio eigoje padaryti pakeitimai:

- 1) dėl laiko stokos atsisakė eiti ratuką per perėją Visokij (Высокий, 3B, 5964 m). Vietoj jos pasirinkom atsarginį variantą ir užkopėm Vakarinės Pergalės ketera iki 5730 m (aikštelės 5800).
- 2) Į paskutinį žygio etapą išėjom keturiese. Vladimiras išvyko į Karakolą, kai tik pasiekėm Tien-Shan Travel firmos bazę ant P. Inylček. Jam dėl anginos kelias dienas laikėsi 37.5 C temperatūra, kuri nenukrito ir tuomet, kai nusileidom į TAS. Lietuvos Draudimas padengė Vladimirui malūnsparnio ir važiavimo į Karakolo ligoninę išlaidas.
- 3) Į Chan-Tengri viršūnę išėjom tryse. Šturmo dieną Andrius pritūko nusiteikimo ir jėgų. Iš mūsų trijų Tomas ir Laurynas sulipo iki viršaus (6955 m), o Irmantas - iki 6850m. Žemyn nusileidom visi kartu. Panašiu laiku kaip ir mes, į Chan-Tengri viršūnę užkompė dar trys lietuviai šiais metais.
- 4) Sumažėjus grupei atsisakė eiti per perėją Pavojinga (Опасный, 3A, 5200 m). Vietoj jos pasirinkom atsarginį variantą ir praėjome lengvesnes perėjas Vienuolika (Одиннадцати, 2B, 5050 m) ir Bojankolskij (Баянкольский, 1B, 4415 m).
- 5) Dėl Tien-Shan Travel firmos klaidų su auto-transportu, praėjome neplanuotus 15 km žemyn palei upę Sary-Džaz. Turėjome nereikalingų rūpesčių ir patyrėme neplanuotų išlaidų.

Oro sąlygos. Šiame žygyje oro sąlygos buvo būdingos Tian Šanio kalnams: ryte giedra, po pietų debesuota, vakare krituliai. Šiais metais sniego kalnuose buvo sąlyginai nedaug. Dauguma ledynų, kuriuos mes praėjome, buvo atviri. Išskyrus perėjas ir viršūnių šlaitus, kurie buvo padengti storu sniegu. Gamta mūsų nepagailėjo, paskutinėmis žygio dienomis gausiai pasnigo ne tik kalnuose, bet aplinkiniuose slėniuose. Per dvi paras iškrito iki metro sniego įskaitant ir slėnius, kur žaliuoja pievos ir ganosi gyvuliai. Dėl to mums išeiti iš rajono prireikė ypatingų pastangų ir bendro visos grupės darbo. Reikia paminėti, kad mums labai pravertė sniegžengiai, kurie, mūsų manymu, yra privalomi kiekvienam keliaujančiam į Tian Šanio kalnus. Net ir tuomet, kai sniego kalnuose buvo sąlyginai nedaug, kopiant į perėjas su sniegžengiais, mes taupydavom jėgas ir laiką.

Saulėje spindi Chan-Tengri viršūnė.

Savo žygį skiriame kalnuose 2013 metais žuvusių Lietuvos alpinistų atminimui...

Priedas A

Klubo "Vestra" raštelis, rastas ant perējos Miroškina.

Группа туристов ТК "Вестра"
северная экспедиция под рук.
Миканорева А.Г. вышла 30 июня
2011 года на первый Меркеев-
ский (16,460) со стар. пер.
Броневский. Продолжаем движе-
ние в с. д. Меркуево.
Время 13.50. Наблюдения в
14.30. Погода хорошая, солнечная,
ясная. Состояние группы
хорошее, настроение отличное.
Смета ящики у ТК "Вестра"
г. Северск (Томская обл.) от
06.08.2010 г. рук. Волонеров
Всем удачи и легких рюкзаков!!!
Земли!!!